I

k 1 – 64

Stockholm.

Stockholm. Archiwum państwowe. (Riksarchivet).–

I. Zbiór archiwalny kanclerza Axel Oxenstjerna.

I), „Handlingar rörande Polen och Preussen. 1284–1587." b. sygn. zewnętrzny gruborzi zwiazka (konwolut) papierów, form. folio, głównie odpisów

1) Privilegium civitatis Brunsbergensis a° 1284.– In nomine Domini amen. Quoniam humanae conditionis operatio... Nos igitur Henricus Dei gratia Varmiensis. Eps. notum facimus ..... quod nos reformationi terrae nostrae per apostasiam Prutenorum acriter hen destructa ....intendentes dilectis civibus nostris in Brunsbergh .... omnes mansos .... contulimus .... dtugi opis grawicy gmin.– Datt. anno Dni Millesimo ducentesimo octuagesimo quarto Kalend. Aprilis in castro Dominae nostrae (?) (Uwierzytelniony notaryalnie odpis konca XVI wieku).–

2). Privilegium novae urbis Braunsberg.– Henryka bpa Warm. z 1398 Sept. 1 in castro Sechburg.– kopia, konca XVI w.

3) Scriptum contra feudum ducatus Prussiae pro Regno et Republica polona.– incip. „Cum multa agitari scriptitarique videamus in causa prussica ab Illmi Electoris Brandenburgensis studiosis......." Uczony traktat polityczny ze strony polskiej na niekorzyść Brandenburczyka, aby w myśl słów aktu lennicego z 1525 omnes et singulae terrae civitates ad reges et regnum Poloniae recidant.– brulion i odpis z niego.– 23 kart.

4) Entsage Bryff des Landes Preussen dem homeyster – 1454. Montag nach purificacionis Mariae. kopia z pocz. XVI w.

5) Akta i przywileje miast Elbląga, Tczewa, Gdańska, w kopiach - Zygm. Aug.
6) Mowa posłów elektora brandenburskiego do króla i stanów w Warszawie w senacie 3 lutego 1609. o infendowanie go Prusami. wazy.
7) „Mustergettel vnd auffmerckung der Ritterdienste im Stifft Ermelandt." spisy - mały zeszycik 4° - oraz spisy wsi „Vorzeichnüss der Dorffschafften so den gekenden man mit ein langen Rohr auszurichten sollen." Ola spisy wedle Cameramptów. odpis z XVII w. i zczasów Gizego 1546 i Kromera 158- inne drobne notatki ekonomiczne (z czasów o uzadrawianiu Kromera - bpstwa Warm.
8) (Żeby Kromera:) „S. Annae templum. rationes ann. 1565 et 66." 2 karty.
9) „Etliche Reichs Rehte vota von wegen des Hertzogthumbs Preussen" streszczenie rozpraw sejmowych w sprawie infendowania elektora Prusami:
10) Obrady sejmu pruskiego w Królewcu 1566 Jan. 7 - 20.
11) Zygmunta III i Piotra Tyleckiego listów do stty Puckiego odpis z 1603 Sept. 4 i 8. o napadzie jakimś ludzi Carolusowych - Król poleca starostom zgromadzić „wybrańców" z królewszczyzn wszystkich województw pruskich.
12) Papiery odnoszące się do testamentu Ks.a Albrechta i kurateli nad jego synem - bez większej wartości.
13) Ciekawy opis wjazdu Henryka króla do Krakowa - przez Niemca naocznego świadka - zapewne relacja dla Kromera - incip. „Geschrieben den 22 Februarij In Krakow A° 74. - Denn 18 dieses vmb 2 vhr nachmittage ist des Königes Vordrab eingeczogenn...." 4 karty, brak końca.
14) Kopiarzyk kilkunastu aktów król. polskich odnoszących się do miast pruskich: a) Tractatus Portorij ut sunt ingrossati in Actis Cancellariae .... edykt króla Stefana 1585 Febr. 26. w transsumpcie Zygmunta III z 1590 Marl. 31. - b) Decretum Regium inter Thesaurarium terrae Prussiae et Advocatum arcis Mariemburgensis ratione iurisdictionis

insularum Marienburgensium majores et minores. – c) „Quis modus in Appellationibus servandus – item de notariis quibus admittur potestas examinandi testes. edykt Zygmunta Augusta 1553 Cracoviae postridie Assumtionis Mariae. – d) Interdictum Usurarium edykt lubelski Zygmunta Augusta 1569 Jul. 20. (o ziemi pruskiej) – e) drugi edykt królewski de Usuris. Lublin, 1569 Aug. 10. do Gdańszczan. – f) Declaratio praecedentis edicti Regii ac usurarum moderatio. 1571 Aug. 20 Varsaviae. – g) w tejże sprawie edykt 1571 Dec. 14 Varsaviae. – h) do Gdańszczan groźny list z powodu nieposłuszeństwa tym edyktom. – i) Deprecatio a burgrabio et aliis ordinibus civitatis Gedanensis 23 Jul. 1571. Odpisy porządne, z początku XVII w.

15) „Acta commissionis Elbingensis in negotio Anglicano Anno 158[6] mense" [Jul. – Sept.]. zwitek około 30 kart. zawiera przedstawienie sprawy przez Elblążan, 33 artykułów uchwalonych elbląskich, uwagi na to Gdańszczan i inne sporne w tej sprawie pisma, wreszcie edykt królewski 1586 Sept. 5 Grodnae. – kopie porządne XVII w.

16) protokóły (odpisy) procesu radców ks. Albrechta pruskiego: Horst, Schnell, Steinbach i Funck. Alb. Truchses. obszerny zwitek – przeszło 100 kart drobnego pisma. cf. Prowe. 39.

W tym konwolucie znajduję się jeszcze rozmaite prawno prywatne akta, akta procesowe osób prywatnych, papiery niejednych urzędów bez wartości. – wyroki w sprawach miast i obywateli z końca XVI i pierwszej połowy XVII w. – Cf. w ogóle Prowe, p. 39. IV.

Odpisać warto N.N. 3, 11, 13, 14, 15. jeśli nieznane. –

II. „Handlingar rörande kyrkliga Förhållanden i Polen och Preussen 1570–1655". Tidöö Samlingen. fol. gruby konwolut, zawiera 4 osobno zszywane partie, które oznaczam A–D.

A). partia ta zatytułowana: „Tituli IIdi Sectionis VIae de historia ecclesiastica subdivisio III. Complectitur Acta Capituli Plocensis praecipue circa electionem Principis Caroli Ferdinandi in episcopum eiusque confirmationem dein collegii psalteristarum controversias et decisiones sub episcopatu Ferdinandi habitas etc. ab anno 1584 ad annum 1655." zawiera i. a.

1) Piotra Dunina Wolskiego bpa. płockiego edykt oryginalny w sprawie Alberta z Przasnysza. wypoł. – Poltoviae, die Saturni 28 Aprilis 1584.

2) kard. Lancelotto list oryg. do króla Zygmunta III. Romae 22/11 1593. – „Simulac mihi Rmus. D. Albertus Baranowski Eps. Ploc. humanissimas Mtis. Vrae. litteras reddidit eum virum de meliori nota mihi commendet..... itd. grzecznośc.

3) arkusz A i D druku: Synodus / Dioecesana / Plocensis / Anno M. D. XCIII. celebrata / Praesidente / Reverendissimo / D. Alberto Baranowski D. G. Epi/scopo Plocensi. / Cracoviae / typis Andreae Petricouij. Anno Domini / M. D. XCVII."

4) „Nowini z Inflanth XI Aprilis przynieśione do Cracowa od starosti Smadzkiego roku 163"[!] = 1603. rozp. „Linderson capitan Rewelski listami z Derptu od Strala (?) pisaniny wwiedziony ktory vdawszi to jem na harczu zabit i porucznik Tilbo moy s kęszem się ludzy dla armaty zostal...." itd. szczegółowy opis potyczki pod Rakiborem (?) 26/2 – zwycięskiej dla nas. współczesna relacya, okropną ortografią i pięknym listym – odpis zapewne.

5) „Inwentarz wsi Plusborinka y Skolatowa z wyraznego roskazania Naiasnieyszego Krolewica Je° Mści Carola Ferdinanda Biskupa Wrocławskiego Opactwa Czerwinskiego y Tynckiego Administratora przez Wielebnego Xa Matthaeusza Jagodowicza Prawa Oboyga Doktora Canonika Pozn. y Warszaw... 1636 1/8 ... spisany:

i oryginalny kontrakt między ks. Karolem Ferdynandem a księżnym Ky na rzewskim o wydzierżawienie tych dwóch majątków. Inwentarz szczegółowy dóbr. Pieczęć spuścizna ks. Karola Ferdynanda.

6) 1421 Febr. 3. in Czerwińsko. — Jacobus Eps. Ploc. rectoribus ecclesiae parochialis in Ostrowa Ploc. dioec. et altaris in ecclesia S. Joannis Baptistae colleg. Varsoviensis decimam mensae epalis in villa Ostrowa etc. assignat. Kop. XVII w.

7) w osobnej owijce „Bref till Cardinal-Biskopen öfver Varmia eller Ermland i nuvarande Ost-Preussen" zawiera: 2 listy Kamilla Bianstuzza (??) z Neapolu do Hozjusza 1570 30/12 i 1571 6/1 tudzież jego kartkę do Reszki. — list Fryderyka Pappacoda(?) do H. 1571 5/1 z Neapolu. — 2 listy do H. Marcina Solaro 1570 5/1 i 1571 14/9 z Neapolu tudzież minuta odpowiedzi Hozjusza 1571 28/9. — 1 list do H. Jerzego Ticinusa 1571 30/8. Oryginały.

8) „Bischoffthumb Ermlandt wie es von den Capitularischen Güttern unterschieden und distinguiret ist." sumaryczny spis zamków, nagłówek XVIII s.

9) ~~Do sporu kapituły z Kromerem alegat.~~ „Manifestissimum Juris deductio-nes quibus probatur nulli aliarum civitatum in territorio Braunsbergen-sium merces suas exteris vendere liberque mercari licere ..." Z dwoma alle-gatami. Odpis XVII w. Pismo miasta Braunsbergi do biskupa.

B. „Epistolae catholicorum Cardinalium Episcoporum aliorumque ad Laurentium Gembicki Epum Culmensem postea Vladislaviensem demum archiepiscopum Gnesnensem methodo chronica diligenter dispositae ab anno CIƆIƆCII ad CIƆIƆCXXIII." Zawiera listy do Wawrz. Gembickiego: 10 Klaudyna Rangoni nuncyusza, Piotra kard. Aldobrandini, 2 Franciszka Simonetta nuncyusza, Klaudyusza Aquavivy generała Soc. Jesu, Piotra Gembickiego, 6 Herkulesa Fleciniusa, 13 Wojciecha Bedlińskiego z Włoch, Polski, - Jana Zygmunta margr. elektora brandenburgskiego (1618 podpisał Jerzy Wilhelm margrabia), Wawrzyńca Trebuchy z Wrażny,

Reinholda Heidensterna 1618, Jana Gembickiego z Ingolstadtu, Adama Gosławskiego z Bononii; br. Filipa przeora z Oliwy, 3 Scypiona kard. Borghese, 7 Alex. kard. Montalto (ważne 1612 o wojnie tureckiej), Roberta kard. Ubaldino, kard. Melini, Franciszka Diotallevi nuncjusza, Jana Malaspina posła wielkotoskańskiego, 7 Kosmasa de Torre nuncjusza potem kard., Mutia Vitelleschi generała Soc. Jes., 2 Jana Chrzc. Lancellotti nuncjusza. – Oprócz tych, do innych: list bpa Cremony nuncjusza do bpa di San Severo nuncjusza w Polsce 1595; Klaudjusza Rangoni do arcybpa. Baranowskiego, 2 listy Fabiana Konopackiego do Rangoniego (kopje, jako alegaty); do kanoników gnieźnieńskich Jana Madalińskiego i Gembickiego 3 listy. – Wreszcie: 1) „Copia literarum a Regia Mte. ad Georgium Rakoczy" b.d. i miejsca, ważny list, król zwraca uwagę Rakoczego na związki swe z Ferdynandem, jako niegdyś królem „Quare mature Gratitudinem Vram hortamur ut ab eiusmodi turbulentis consiliis desistat neque se reginumque Hungariae multis ac apertis periculis obiiciat praesertim cum Serenum. Regem Ferdinandum certa spe imperatoriam sedem assecuturum esse et contra rebelles Bohemos felicibus successibus aliquoties pugnasse non obscuris ad nos nuntiis perferatur." a poniżej: „Itaque ... monemus secum ipsa [Gratdo Vra] expendat quod agat et quibus se suosque sectatores periculis involvat. ...... Novit ... quibus quamque arctissimis necessitudinum et pactorum atque foederum vinculis tum Serma. Domus Austriaca nobiscum tum Regnum Hungariae cum Regno Nostro a primis temporibus colligatum sit ...." – 2) „Copia literarum Transylvaniae principis ad Schendar Passam manu ipsius propria in lingua Ungarica scriptarum ac postea ab ipso Schendar Passa ad Officiales S. R. Mtis. missarum." (Posonii, 4 Nov. 1619 Bethlen Gabor). –

C. „Tituli IIdi Sectio V De historia ecclesiastica ......" Wiązka ta zawiera

Rzymska korespondencya ks. Karola Ferdynanda bpa. wrocławskiego płockiego, a zwłaszcza jego sekretarza kanonika płockiego Mateusza Jagodowicza; mianowicie 33 listów M. Judyckiego archidyakona pomorskiego z Rzymu 1654-1655; 19 listów Hieronima Paulucci; 2 listy S. arcybiskupa Pizy, 1 A. kard. Santa Croce itd. Na początku odpis jakiegoś ~~bulli~~ breve pap. Urbana VIII. o sporze jurysdykcyi jakiejś płockiej i włocławskiej 1639 12/11 z podpisem Mikołaja Alberta z Olexowa Gniewosza bpa włocł. i pieczęcią jego prawdziwą.— Materyał rzymski ciekawy.

D. „Tituli Primi Tomus V comprehendit consistorialia externa praecipue Regni Poloniae accedunt quaedam in hanc rem Ducatus Borussiae cuncta secundum methodum annalium digesta ab anno CIↃIↃCXVII ad ann. CIↃIↃCLV." zawiera wyniki korespondencyi Gembickiego i w ogóle variorum eplae do Gembickiego, w dalszym ciągu wiązki papiery z czasów ks. Karola Ferdynanda. 9 listów Walentego Paschalisa i 12 opata Vittorio Accoreuse Maronity agentów Gembickiego w Rzymie — list Karola arcyks. Austr. bpa Brixen i Wrocław. i 2 egzempl. odpowiedzi Gembickiego (oryg. nie posłano); list m. Elbląga — 2 koperty tylko z listów Heidensteina do Gemb., list M. Łubieńskiego arcybiskupa gnieźn.— 13 listów M. Judyckiego archidyak. pomorskiego do kanon. płockiego Mateusza Jagodowicza z Rzymu 1654— Varia i. a. 1) „Ordinationes in ecclesia cathedrali Vladislaviensi" pro praelatis et canonicis 41 artykułów - następuje cały szereg innych ustaw - incip. „Quandoquidem nulla res magis disciplinam ecclesiasticam...." 2) Wyroki sądów biskupich 1635 w Czerwińsku 3) „Capitulum generale monasterii Cervenensis Ord. S. Aug. Canon. Regul. Lateran. .... 1636.— 4) „Puncta accordata" i spis kościołów oddanych 1647 na Węgrzech ewangelikom.— Rozmaite varia sądów duchownych ks. Karola Ferdynanda są w C i D.—

Stockholm. — Riksarchivet. — Pudełko z tektury, zatytułowane: „Pergamentsbref rörande Polen." zawiera tylko 9 sztuk oryginałów.

1. — 1500 — Cracoviae — Świadectwo wydane przez Andrzeja Różę arcybiskupa lwowskiego że Caspar Stanislai de Barlpha Agriensis diocesis.

Andreas Rosa dei gratia Sancte Ecclesie Metropolitane Leopoliensis Archiepiscopus) Significamus tenore presencium quibus expedit universis Quomodo de anno domini Millesimo) Quingentesimo Sabbato in quo introitus misse videlicet Scientes veniste etc. in ecclesia solenniter decantatur .... itd. Chyba nie wydany, bo choć miała być pieczęć przywieszona (in cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est subappensum) nigdy jej nie było.

2. 1586 Apr. 20 Grodnae. — Nadanie króla Stefana pancernemu ur. Adryanowi Chibicz, który wojskowo służył w rotcie Macieja Dembińskiego, wsi Moisae olim Ioannis Wecterburgi in districtu Lenzelensi sitae i wszystkich dóbr które do tej Moizy należą. Podpisy króla Stefana — pieczęć mała koronna i litewska. — Nadanie to podległo rewizyi w 1599 Mart. 16 w Wendzie — podpisali Lew Sapieha kanclerz, J.D. Solikowski arcyb. lwowski i Piotr Ostrowski z Ostrowa. —

3. — 1590 Mart. 26 Varsaviae. — Zygmunt III potwierdza ur. Janowi Jaczkowskiemu de Baubaw dzierżawę Laudońską nadaną mu przez Zygmunta Augusta i Stefana króla. Pieczęć wielka koronna. —

4. — 1598 Mai 15. Varsaviae. — Zygmunt III utwierdza w posiadaniu nadań w Inflantach ur. Hermana Wrangel. Niewygotowany dokument, lecz podpisany przez króla — i 1599 przez Solikowskiego i Ostrowskiego. Pieczęcie ile zachowane — mała koronna i większa litewska.

5. — 1598 Mai 8 Pragae. — Arcyksiążę Maxymilian przyjmuje układy Będzińskie.

6.– 1609 Febr. 25 Varsaviae. Zygmunt III ubezpiecza posag żony swej królowej Konstancji 50000 złr. (floren. Rhenensium) za zezwoleniem sejmu. Piękny dokument. 2 przywieszonej niegdyś pieczęci jako ślad tylko sznurki. Podpisany przez króla i regenta kancelaryi Hieronima Cielec[k]iego.

7.– 1609 Apr. 13 Romae. [XVIII Kal. Mai]. Breve. Paulus pp. V. winszuje Zygmuntowi III szczęśliwego zakończenia sejmu 1609 r.

8.– 1626 Febr. 3. Romae.– Urbana pp. VIII zwolnienie od kar kościelnych Tobiana Madalińskiego scholastyka płockiego i Zygmunta Opackiego katowickiego i Piaseczyńskiego etc. wysłańców ks. Karola Ferdynanda dla objęcia administracyi kapituły wrocławskiej. breve

9.– 1626 Nov. 26 Monachium. Miasto Monachium zobowiązuje się wypłacać rocznie królowej Konstancyi i jej spadkobiercom 150 Gulden Renten. Pieczęć oderwana – duża sznura pozostała.

Stockholm. Riksarkivet.– Gruby tom niegdyś oprawny w białą świńską skórę – gdy z wilgoci okładka odkleiła się, lecz jeszcze egzystuje, rękopis zeszyty mocno – w oprawie okrawki pergaminowe z kawałkami starożytnego ruskiego tekstu (może z XIV w.?). Na okładce: „Acta Polonica von unterschiedlichen Jahren" Według zapewnień bar. Taube jest tylko jeden tom tej seryi, zawierającej Varia pod ogólnym (seryi) tytułem Acta historica.– Mss. fol. wielomi rękami XVII w. pisany, pod koniec zgniły i wilgocią zniszczony, około 215 x 355 mm., kalk. około 1800 zawiera ważne dla historyi okupacji i administracyi Inflant ówczesnej wojny rzeczpospolitej z czasów Chodkiewicza oryginały i kopie. 1587, 1595–1619. Głównie oryginały. Listy J.K. Chodkie-

wicza, kilka Zamoyscianów, protokóły obrad komisarzów, rachunkowe, itd. papiery starostów dorpackich, parnawskich Świdzińskiego Piotra Ważyńskiego Bartłomieja itd. listy oryginalne Gustawa Adolfa, listy wogóle i papiery do Chodkiewicza. w językach łacińskim, niemieckim. kilka po polsku. — Przy okazyi należałoby skonsygnować. —

Stockholm Riksarkivet. Gruba wiązka zatytułowana: „Polen rörande handlingar 17de och 18de århr." zawiera uporządkowane (mniej więcej) pięciennie 7 paczek. Wszystko razem konwolut ogromnej grubości.

A) „Bref till konungar i Polen samt andra polska handlingar 16de seklet odaterade eller otydliga data". Papiery odnoszące się do sprawy dziedzictwa księstw Bari i Rossano. Memoryały, brulliony, minuty, rachunki, sprawozdania, itd. listy oryginalne król. Bony do vysłan. Wenecyi i innych, tudzież do Bony listy Gianlorenza Pappacody, Camilla Brancaccio, Piotra Illicina, Trajana Provano i Wilna i i. listy bardzo ciekawe. Wszystko w językach łacińskim, włoskim i polskim. Są to papiery pochodzące z czasów gdy Koryna tę sprawę prowadził. Kilka krótkich ręki Korynna Ludz, także Stan. Reszki. — Ciekawe rachunki Pawła Stępowskiego i Jerzego Tyczyńskiego. — 1551 — 1570.

B.) Materyały sejmowe z 1563 r. odnoszące się do unii i obrad sejmowych nad nią. Propozycya posłów koronnych. Zawiera: 1) „Articuli ktore podali Posslowie Coronni". incip. „1. Seimi abi insz zawszdy spolne biwaly....." 20 artykułów — redakcya krótsza. — 2) „Na pirwszy artikul thak respondujemy. Szeimi abi insz od thego czassu szawsdi spolne....." 20 artykułów — redakcya dłuższa. —

3) „Instructio abo nauka ych mtzi panom poslom wielkiego xiestwa Litewskiego nizej na imie opisanym wybranym i odprawionym od wszystkich panow obojego stanu duchownego i swieckiego yako przedniejszej tak i nisszej Lawice i tez xiąząt panow urzędnikow ziemskich i nadwornych chorążów, szlachty i wszego rycerstwa i wszelakiego pospolstwa tego slawnego panstwa wielkiego xięstwa Litewskiego wszystkich w pospolitości na walny sejm koronny który Jego krol. Mć. pan nasz miłościwy jako wielki xiądz litewski na blisko przeszlem w tem niniejszem roku walnym sejmie Piotrkowskym złożyć raczył spolny panstwu swemu koronnemu z tem państwem swem oyczystem wielkiem księstwem litewskiem w roku teraźniejszym 1563 w Lomzie...... ktory i sejm potem s pewnych przyczyn przełożyć raczył ... do Warszawy." kart 11 pagina fracta. — 4) „De Unione Lithuaniae za króla Zygmunta pierwszego pomimo w Statucie nie potrzebnie, niebacznie włożono ....." dwie redakcye tego politycznego pisma. Druga incip. „De Unione Lithuaniae nowy statut uczyniony który niebacznie et non deliberate napisan pakoby miała być wiara dana większa albo iżby to miała być unio pewniejsza ta nowa uczyniona która się przedtym stała za Władisława [Jagiełły] a była uczyniona za przyczyną sprawiedliwą słuszną pobożną i im bardzo pocziwą i pożyteczną. Abowiem przyszli na ten czas wiarę chrześcijańską. Krol Władysław dominus eorum naturalis incorporował je Regno na co brácia jego xiążęta zwolili ....." itd. Pismo nader niesprzyjające dla Litwinów. Do pierwszego pisma (form. 4°) dodano jeszcze: „Co w Statucie o unij napisano"; „Artykuły które in abusum przyszły iż je dziś inak obserwują."

5) Projekty jak mają po Unii senatorowie siedzieć. Uwagi o tem. — 6) Krótkie pismo polityczne o unii — zaczyna się od uwag o przywileju Alexandra. incip. „S privileju sławnej pamięci krola Alexandra w którym opisuje iż korona Polska i wiel-

kie księstwo

kie księstwo litewskie ma być jako jedno a nierozdzielne ciało a temu ciału jedna głowa to jest jeden pan krol polski; jeden rodzaj, jeden lud. A tak i tych słow opisanych trudno człowiek może ~~[illegible]~~ wyłożyć albo inaczej rozumieć'..... " – 7) Kopia niedużego przywileju Alexandra. – 8) Spis przywilejów i dokumentów odnoszących się do unii i streszczenie ich. 1413 2/10 Horodło – 1432 we środę, dzień św. Jadwigi wolności. – itd. Streszczenie 12 dokumentów. – tego po łacinie. – 9) Przywilej poborowy 1570 r. na odwrocie ręką Kromera(?) „Pobor."

C) „Äldre polska handlingar och bref till polske män på latin och polska. odaterade." Wiązka ta zawiera pierwszorzędnej wartości części pozostałości po Hieronimie Radziejowskim podkancl. kor. z lat 1651 – 1657. Brulion jego ręką pisane listów do różnych, listy niektóre do niego, mowy, itd. Mnóstwy niedużo wszystkiego – Oto ważniejsze i ciekawe: a) ręką Radziejowskiego pisany i poprawiany brulion: „Relacia prawdziwa wygranej potrzeby y rozgromienia wojsk polskich y WKlitewskiego z Tatarami złączonych przez wojska Krola Jego Mości Szwedskiego z kurfürstem JMcią złączonych." inny: „Nie przypominając rozgromienia wojska kwarcianego z pospolitemi ruszeniami złączonego pod regimentem JMPana Lubomirskiego Marszałka Wielkiego koronnego y JMP. Czarneckiego kasztel. niegdy Kijowskiego przez wojska Krola JMci Szwedzkiego pod regimentem rodzonego króla JMP. Generalissimi Wrangla Hetmana będące, ani drugiego rozgromienia y sromotnej ucieczki JMP. Kijowskiego pod Pszczyną gdzie kilkaset trupa polskiego było i tak wiele towarzystwa zacnego pojmanego... przystempuje do relacyi oboru szwedzkiego pod Nowodworem będącego. – Dowiedziawszy się JKMcSzwedzki o oblężeniu Warszawy a niemogąc sam .... itd. 3 karty. – b) brulion listu Radziejowskiego jego ręką pisany do Zaporożców i hospodara mołdawskiego. – w obozie pod Zabrodzyna

c) „Consilium dobrych przyjaciół" jak ma się ratować Radziejowski-
podam dwa[3] sposoby, pisać do senatorów duchownych, „drugi sposób jest haniebnie
dobry i potężny na który się oglądać barzo muszą" tem mianowicie, że
ponieważ w konstytucyi wydanej na Radziejowskiego tyka się honor
królowej szwedzkiej, że się ją ostawia przed całym światem jako foedifra-
gam, ma tedy Radziejowski postarać się aby królowa szwedzka „mocno za
to ujęła, pokazując że ją to barzo boli. 1° tedy żeby do comisarzów swoich,
co w Lubeku, pisała o tym, żeby do niczego nie przystępowali aż się jej honor
nagrodzi w cassowaniu tej constitucyi, bo też i traktaty na tem teraz
spadać [?] muszą. 2° Żeby do KJMci pisała expostulując barzo o to
we dwuch punktach że nie chciał intercessij za tym który się do niej
jako do krewnej króla JMci udał, a przytym że ją za nieprzyjaciel-
kę publikował, obiecując na przyszły sejm który ma być in Opoli
posłów posłać którzy by zniesienia tej constitucij dojrzeli. Trzeba
trochę surowie zagrozić y po moskiewsku. 3° niech listy rozpisze ad
primores jako do Xiędza Arcybiskupa, do Xiędza Krakowskiego ......
które listy niechaj przed sejmikami przynajmniej dojdą, żeby i artikuły
in favorem stawiać mogły i żeby ludzie postronni tym bezpieczniej
przy WP. stawać mogli" — trzeci sposób: publikować łaciński manifest. Widoczna
jest to jakiegoś przyjaciela rada intimissima. — d) list oryginalny Piotra
Opalińskiego z Kalona [?] 1655. — e) ręką Radziejowskiego „Upominanie się vacanty
imieniem izby Poselskiej" inc. „Aczkolwiek osobliwie tego doznawamy
iż ten kwiaty kwitnący w Koronie orzeł nasz ptaszęta swoje hojnością
tuczyć, łaskę zniewalać i pióra munificentyi i dobroczynności swej do-
danemi pieścić w rozwiniętem kręgu odważne serca ..... " — f.) ręką Radziejow-
skiego. „Puncta pewne Ojcu Danielowi do JMci P. Wikowskiego pisana Wojska

Zaporowskiego: ważne. — g.) „Instructio ac puncta proponenda ac tractanda a Cosacis Zaporoviensibus per Rdum. Prem. Danielem Grecas abbatem legatum nostrum cum Sermo. Carolo Gustavo Rege Sueciae Regnoque." w sprawie Radziejowskiego; brulion z jego poprawkami. — brulion odpowiedzi w imieniu Karola Gustawa po polsku przez Radziejowskiego pisany — i inne bruliony do układów szwedzko-bogdańskich. — h) listy orygg. Krzysztofa Tyszkiewicza (odpisy) Jerzego Stefana hospodara Mołdawskiego, bruliony kilku listów Radziejowskiego. —

D.) Mss. pap., 196 x 312 mm., jedną ręką XVII w. pisany, kart. około 200, oprawny w tekturę, zawiera regestra poborowe wdztwa Kaliskiego powiatów Konińskiego, Kcyńskiego i Nakielskiego z lat 1628 i 1629. Sześć części, po dwie do każdego powiatu. Część I.: „Regestrum Districtus Koninensis contributionis publicae quadruplae primae rathae Warszaviae in comitiis regni generalibus Anno 1628 ac etiam in conventione Sredensi laudatae Ad acta castrensia Calissiensia per Gnosum Nicolaum Mieszkowski exactorem palatinatus Calissiensis oblatum." i spis wsi: „Villae Districtus Koninensis: Chrablice — Cukowo-Czaple itd. przy każdej wsi po kilka tytułów i pozycyi rachunkowych. (summa quadruplae perceptorum fl. 5048/3/0) — Część IIga: „Regestrum Districtus Koninensis contributionis publicae octuplae secundae rathae Warszaviae in comitiis ... itd. jak poprzednio. — „Octupla" z pow. Konińskiego data 10081/24/0. — Quadrupla z pow. Kcyńskiego data fl. 7724/2/0. — „Octupla" fl. 15448/24/0.
Quadrupla z powiatu Nakielskiego data fl. 8809/22/0. a „Octupla" fl. 17569/2/0.

E.) Papiery gospodarskie, inwentarze, summaryusze, rachunki, rewizye itp. klucza Gradowskiego i Szadowskiego wraz z miasteczkiem Szadowem w Szadżawie i powiecie Upickim. Bruliony, notatki gospodarskie itp. materyał ważny dla historyi gospodarstwa krajowego, ludności włościańskiej itd. w drugiej połowie XVII w. Papiery te zapewne dostały się do Szwecyi po Karolu XII.

F.) Papiery i rachunki wojska Inflanckiego z 1627 i 1628 r. rachunki i rent

poborowych przedstawiane Skarbowi Koronnemu i do dyspozycyi Izby poselskiej:

G.) Wiązka, zawiera varia. – np. a) kopia listu jakiegoś „Jeho carskoj wysokości z Borysowa stolnik i wojewoda Awtomon Iwanowicz Jarobkin Stuckiemu pułkownikowi Adamu Wollawu i wszystkim ludziom...." wzywa do poddania Stucka, Kajdanowa itd. (odpisać; zabawny!). – b). oryginalny list Jana Szczerzynskiego K. J. Mci szwedzkiego podskarbego do królewny Anny 1570 w piątek po gromnicach z Gdańska. (odp.) – c) list oryg. Władysława Bebrena z Kalmaru 1599 ważny, o obronie Gdańska. – d) jakiegoś Lubomirskiego list (kopia?) do jakiegoś barona zapewne do Szweda – 1657 1/2 z obozu polskiego pod Krakowem. – e) Regestr Polaków którzy służyli na zamku Dorpskim. – f) list oryg. F. Żebrzydowskiego z Warszawy 18/2 1599 do ? itd. itd. interesujące w ogóle rzeczy. –

Cały ten konwolut (A – G) może Riksarkivet odstąpić za jakieś Seelica.

Stockholm. Riksarkivet. – Mss. pap., 204 x 315 mm., jedną ręką XVIII w. pisany, kartek 32, każda karta w czarnej obwódce, opr. w półpergam. i tekturę, zawiera: „Polonica. – Chargé d'affaires S. N. Casströms Berättelse om Polen 1793." incip. „Et försökt minna af de djupa olyckor som öfvergått Polen ...." Jest to nader ciekawa relacya dyplomaty szwedzkiego chargé d'affaires w Warszawie. Po śmierci Gustawa III (stąd żałobny papier) miał wszystkim reprezentantom Szwecyi przysłać sprawozdania z dworów przy których byli akredytowani celem orientacyi w polityce – przysłali tylko trzej; warszawski, berliński i hamburgski. Casström historyczny obraz Polski kreśli – w ogóle relacya to jakby z Wenecjan skopiowana – bardzo ciekawa – Bar. Taube ogłosi ją. – Na końcu data – Warschau den 30 December 1792. Wewnątrz aneks: tłomaczenie francuskie sejmowej mowy Mostowskiego Sekret. W. WKL. 19/4 1790 i statystyczne

zestawienie

zestawienie przychodów i budżetu państwa. – Rzecz ważna. –

~

Stockholm – Riksarkivet. – Tidöö Samlingen. – „Bref och handlingar rörande Polska Konungahusets förhållanden och affairer i Italien I." z archiwum Axla Oxenstjerny. – Gruby konwolut zawiera najważniejsze i najpierwszorzędniejsze akta i dokumenta odnoszące się do sprawy Barskiej od 1461 – 1566. Są tu oryginalne listy Ferdynanda Katolickiego, Karola V, Joanny Aragońskiej [Izabeli Kastylijskiej]; itd. rachunki oryginalne Tęczyńskiego, Stępowskiego; testamenty itd. itd. pierwszorzędne dokumenty. Cały ten konwolut pierwszorzędnego znaczenia dla historyi Bony i jej czasów. – Po śmierci Królowej przywieziono na rozkaz królewski papiery te do zamku Warszawskiego; w 1566 r. 14 sierpnia część ich, zapewne to co w tym konwolucie się znajduje, wręczył Baltazar Żwolski kanonik Sandomierski z polecenia Króla Drowi Antoniemu Tercianie towarzyszowi Piotra Barzego posła – ze spisem (istniejącym jeszcze, na początku wiązki). – Po Barzym przeszły te papiery do Hozyusza, którego bibliotecznych znać ślady. – Po śmierci Hozyusza zapewne dostały się do Warmii, skąd Oxenstjerna zabrał. Dla mnie ogromnie ważne. – Dla włosko-polskich stosunków – dla Bony – dla XVI w. w ogóle. Dużo papierów pogniło lub przegniło – pergaminy także niektóre. –

~

Stockholm – Riksarkivet – „Polonica. Förhandlingar mellan Sverige och Polen. 1562 – 1600" cf. Taube. Förteckning. p. 37. – III. Öfriga handlingar – tom I. Gruby konwolut zawiera w sobie 10 mniejszych wiązek: a mianowicie:

A. „K. Johan III:s förhandlingar med Pohlen" zebrane częściowo ze zbiorów Oxenstjerny. – Kopie listów z kancelaryi polskiej do króla Jana III, kopie aktów odnoszących się do traktatów w Rostocku 1569. (Kromer i Sołtykowicz) oryg. instrukcya 6 Aug. 1572 Jana III dla swego posła – kopia listu król. szwedz. Katarzyny do Włodzimirskiego (w Neapolu) i kopie aktów odnośnie do poselstwa Pontusa de la Gardie (cf. list Hozyusza odpisany) 1576 Oct. 6 Stockholm, kopie aktów odnoszących się do sukcesyi neapolitańskiej i udziale w niej Katarzyny Jagiellonki. – oryg. instrukcya łacińska Jana III 1572 Jul. 31 dla swych posłów Hogenschal Bielcke i Gustawa Banér i Maurycego hr. Sture do senatorów polskich. –

B. „Hertig Johans förhandlande till Polen". Kopie i oryginały. – Listy i akta ks. Jana Finlandzkiego do Zygmunta Augusta 1562–1563 Instrukcya od Zygmunta Augusta dla Jana hr. Tęczyńskiego i Henryka bar. Donn do Jana finlandzkiego 1561 Nov. – „Swatanie finlandzkie" tj. układy o małżeństwo etc.

C. „1564". Listy, akta, protokoły układów między Polską a Erykiem XIV w 1564.

D. „Sverige och Polen 1565" łacińskie, polskie, włoskie, szwedzkie pisma, listy itd akta odnoszące się do stosunków szwedzko-polskich, sukcesyi barskiej, poselstwa Wawrzyńca Rylskiego. list Hozyusza (odp.) Kromera (odp.) testament Zygmunta Augusta króla z 1571 Mai 6. (kopia współczesna). – Minuty, kopie, oryginały 1567–78.

E. „1570–1581". Podobnie minuty korespondencyi.

F. „Anders Lorich 1572–1578". Oryginały i kopie sprawozdań, listów aktów etc. odnoszących się do poselstwa Andrzeja Lorichiusa do Polski: głównie oryginały.

G. Akta szwedzko-polskie 1584–1585. instrukcye.

H. Akta polsko-szwedzkie 1587. instrukcye Zygmunta III do Szwecyi – wybór pism itd.

I. Akta, mowy Stanisława Działyńskiego kast. Elbląskiego i Stanisł. Cikowskiego podkom. krak. (w Sztokholmie) i Mikołaja Sapiehy sekr. król. do ks. Karola sudermańskiego i senatorów szwedzkich 1596. po niem. i łacinie – pismo (olbrzymie, traktat raczej) od Karnkowskiego prymasa,

Jenego kard. Radziwiłła bpa. krak., Andrzeja kard. Batorego bpa warmiń. i Hieronima Rozdrażewskiego bpa. kujawskiego do kr. Karola i stanów 1596 po zwiedzeniu alegata.–

K. Akta odnoszące się do spraw i stosunków między Szwecyą a Polską od 1592 do 1600 r. oryginały, minuty, kopie. Obszerny protokół całego pierwszego poselstwa szwedzkiego 1599. listy senatorów polskich (oryg.) do ks. Karola 1593 memoryały, instrukcye etc. list Jana Wolanka do króla Jana 1590 Jul. 7. kopia listu Zygmunta III do Fedora Iwanowicza W. ks. Moskw. 1592 25/II o poselstwie Chreptowicza do Moskwy itd. kopia listu Malaspiny do Minkwitza o Cameleanie.

Stockholm – Riksarkivet. tom w pergaminie oprawny, fol. na okładce: „Pollnische und Reussische Acten von unterschiedlichen Jahren" „1589 – 1647": na grzbiecie: „Förhandlingar med Polen och Ryssland 1589–1647".– Jest to tom II. i ostatni Poloniców i seryi „Acta Historica" T. I. poprzednio opisałem.– Zawiera wcale ciekawą korespondencyę prywatną rotmistrzów i oficerów polskich w Inflantach z lat 1602 – 1605. pod koniec kilka rossiców – protokoły traktatów, poselstwa itd. Największą część tomu tego zajmuje korespondencya polska rotmistrzów prywatna. Widocznie przy zdobyciu jakiegoś obozu czy przejęciu poczty dostały się te listy w ręce Szwedów. Pierwszy list jest polski króla Zygmunta do królowej Anny Jagiellonki 1589 30/VI z Worau w sprawie wdowy po Fedorze Iwanowiczu Zubatym Elżbiety z wójtostwa Trockiego.–

Stockholm. Riksarkivet. konwolut ogromny zatytułowany „Polen rörande handlingar. 16de århundradet".– Zawiera 9 osobnych fascykułów

A. „Polska Handlingar intill 1560 (några äro från XV seklet)" zawiera odpisy z XVI w. dokumentów w. XV i XVI. zdaje się z Warmińskiego archiwum. 1854 darowano Sze–

ante f. s. Dominici confessoris" Thorun. (2000 floren. hungaricalium recepimus z Gdańska.. Ideo huiusmodi 2000 flor. prefatis proconsuli et consulibus civitatis vrae praedictae ad f. purificacionis b. Virg. Mariae proxime venturum... solvere spondemus) – 1452 (gegeben ist in unser stad Dantzighe am Montage vadesherrn himmelfart 1452. – kwit potrzącą 21500 flor. węg.) i z 1456, 1461, 1491 [?] Kazimierza gdańskie dokumenty, 1495 Jana Alberta – 1497 „Copia legacionis serenissimi dni regis Poloniae ... ad ... regem Ungarie etc. propter Valachos a quibus perfide stragem passus est [?]. uncij. „Scimus Maiestati suam non latere quod a primicijs regni nostri immo multo ante ....." Zygmunta I pruskie dokumenty etc.

B. „Polska handlingar 1560 – 1569": zawiera rozliczne akta i.a. „Ordo consiliariorum Regni Poloniae post unionem cum MDLituaniae factam Lublini.... 1569." (z imienia i nazwiska wszyscy senatorowie). trochę pruskich aktów.

C. „Polska handlingar 1560 – 1600": Mikołaj Mniszek de Magna Kuncyce... Lubowski; ... oraz Andr. Brzozycki Instigator S.R. Mtis. atque notarius ... Lucoviensis – poświadczają (latine) że zlustrowali zaciężnego żołnierza 5 Oct. 1590 pod dowództwem pewnego Farensbacha – (spis rotmistrzów – oryg.) Oryg. listy, akta XVI w. – „Historia von der Krangkeitt Lüwe und Todtlichem Abgange Des Durchlauchtigsten Grossmechtigesten Fürsten und Herrn Herrn STEPHANI Weiland Koenigs zu Polen....." obszerne na 18 arkuszach niemieckie współczesne sprawozdanie zdaje się do Gdańska. brak końca – szczegółowy opis choroby i krytyka kuracji. – Summaryusz dochodów z dzierżawy i leśnictwa Birsztańskiego 1597 i inne akta.

D. „Handlingar rörande Polen under XVI seklet." Varia dość ciekawe z XVI w. i.a. początek z protokółu oryginal. dysputy piotrkowskiej 1565 Mar. 22 de uno vero Deo patre między nowochrzczeńcami. Na początku spis uczestników – następnie 1½ strony tekstu polskiego. reszty niestety brak. Incip.

„Piotrkowie Anno Dni

Piotrkoviae Anno dni 1565 Marcij 22.

In controversia de uno vero Deo patre delecti ad colloquium

Orthodoxi interlocutores. — Trinitarii interlocutores.

Gregorius Paulus ecclesiae Cravinensis [!] minister

Stanislaus Paclesius Lublinensis ecclesiae minister

Georgius Schomanus ecclesiae Christi minister in Xyąsz

D. Joannes Niemojewski sędzia y na ten czas poseł koronny.

Stanislaus Sarnicius minister in Myedzwiedz.

Jacobus Silvius minister in Krzcinie

Andreas Prasnovius minister in Radzeyow

Christophorus Trecius ludi magister Cracoviensis.

TESTES

Magnificus dominus Joannes Lutomirski castellanus Siradiensis Radomiensis etc. capitaneus.

Generosus dominus Nicolaus Sienicki marsalcus nunciorum terrestrium.

Dominus Stanislaus Lutkomirskij superintendens ecclesiae Christi in minori Polonia.

Generosus dominus Philippowski.

Nonatarius [!] Albertus Krzinski.

TESTES

Spectabilis dominus Joannes de Dambrowicza Palatinus Lublinensis Regni Poloniae supremus marsalcus.

Magnificus dominus Stanislaus Miszkowski de Mirow castellanus Sędomiriensis.

Magnificus dominus Joannes Thomicki castellanus Gnesnensis.

Magnificus Jacobus Ostrorog.

Notarius Nicolaus Dluski.

Sessio Prima 22 Marcii

Wiszli ku sessyj pyrwszey przizlo naprzod 18 Marcij słozili nam byli godzinę 22 po obiedzie na ktorą myeli nam dacz sprawę iako myalo bycz miedzy namy colloquium ......

E. „Acta et epistulae s. XVI rem Barcasem illustrantia. Archetypa et apographa." Gruby konwolut zebrany fuszczanie zawiera listy i akta w sprawie sukcessyi Barskiej i w ogóle odnoszące się do królowej Bony. oryginalne listy agentów polskich Kłoczowskiego, Krupki, listy własnoręczne Pappacody Jankowego, Krasińskiego Franciszka, króla Zygmunta Augusta i wielu innych. Włoskie i polskie. Pierwszorzędnego dla Bony i Barcu znaczenia.

F. „Bref till Konungar i Polen och andra Polska handlingar 1436–1627." Ogromny dokument (kopia XVI w. na 8 mm arkuszach) odnoszący się do spraw polsko-krzyżackich. „Nos Albertus d. g. Sanctae Gnesnensis eccle. Archiepis. et primas Sbigneus Cracoviensis Vladislaus Vladislavien. Stanislaus Ploczen. eadem gra epi. Nicolaus de Michalow ... i Jura panie dygnitarzy, significamus ... Quomodo de commissione speciali et pleno mandato Sermi ... Wladislai Regis Poloniae ...... Datum in Brest sabbato in vigilia circumcisionis domini A. d. 1436. — Instrukcya legationis ad Serenum Daniae Regem missae 13 Oct. 1568. kawałek (koniec własnoręczny) listu [do króla (Mar. Kramera) Vienna 16/2 1561. (o Horynnu) listy do króla 1561 18/5 kard. Jakoba Putanna i [illegible] 27/5 1561 Ahardtaraca, o Horynnu) 2 listy kard. Commendom do króla 1565 5/4 i 1571 2/10 — X. Jana Herberta 1573 z Chełmy, Andrzeja Łomnickiego 1577, 3 listy X. Stanisława Warnewickiego z Stockholm 1578 i 1581 (wszystkie oryginały) do król. Anny. — 2 1623 i 1626 akta wojskowe.

G. „Polska handlingar från XVII seklet." Kopie XVII w. bez większej wartości.

H. „Handlingar rörande Polen under XVII seklet." listy oryg. dygnitarzy polskich i rotmistrzów 1604–1611. — Testament oryginalny Szym. Rudnickiego bpa. Warmińskiego 1615 Nov. 27. — i varia XVI i XVII w.

I. „Polonica. — Quae continentur a. 1646, 1654, 1685 i 1688, 1690, 1724 historiam illustrant acta Accedit de Regno Poloniae, magistratibus, senatu, aliis tempp. Augusti II Regis historica narratio." Zawiera: 1) „~~Der~~ Processus ~~und Verlauf~~ undt Vorlauf das A° M.D.C.X.LVI zu

(zostawione i akta obszerne.)

Warschau gehaltenen Reichstages." – 2) „Diarium vom Reichstage aus Posen" 1638. – 3) „Recess des Reichsversammlungen Polnischen Reichstages so gehalten zu Warschau den 9 Juny Anno MDCLIV." – 4) „Fragmentum diarii comitiorum Varsaviensium 1685. germanice" 4° 30 arkuszy, na końcu trochę aktów. brak początku zaczyna się w środku 55tej sessyi. następna 56ta jest i 28 kończy się die Sabbati. Oznaczenie roku i zatytułowanie moje. – brak kilku sessyi i w środku. nader obszerny niemiecki dyaryusz. – 5) „Continuatio diarii actorum publicorum in comitiis generalibus Regni Poloniae et Magni Ducatus Lithuaniae celebratis A° 1688 & 1690. – obydwa dyaryusze po niemiecku. Dyaryusz 1688 pisany był na 24 arkuszach fol. cały. Obszernie i szczegółowo sprawa Dzieduszyckiego. – dyaryusz 1690 na 19½ ark. był tylko tąż samą ręką. Obydwa były arkuszami posyłane komuś, każdy arkusz zaczyna się jak do listu. – 6) francuski dyaryusz i akta obfite sejmu 1724, cały kodex zszyty, około 50 arkuszy. – 7) „Observations sur l'échange proposé des Villes de Danzig et Thorn contre un rabais de six pour cent du tarif de Fordon". – 8) bardzo ciekawa polityczno statystyczna relacya o Polsce, jej stanach, godnościach, urzędach, przywilejach, prawach etc. niezwykle ciekawe uwagi o senatorach z samego początku XVIII w. zapewne 1703 r. (45 kk. fol. zapisanych.) po francusku przez Polaka. –

Stockholm – Riksarkivet. gruby fascykuł „Originalbref och diverse handlingar rörande Polen under Sigismund I^a, Sigismund II° och Stephan Bathori. – Tidöö Samlingen." arch. Axla Oxenstjerny. – Zawiera:

A. „Bref till konung Sigismund I i Polen från hans swärmoder Isabella af Aragonien .... 1519" 3 listy z tegoż roku – oryginały.

B. „Af drottning Bona Sforza" listy Krolowej i akta odnośne. – Barenska.

C. „Diverse personers bref till Sigismund II August ...." listy oryg. kanclerza Sarnickiego, kroniki i Solikowskiego 1569 7/12 z Szczecina, Ossowskiego (do Bony) 6 listów

Giov. Alph. Castaldo: z Wiednia i Pragi 1569–1571. — tudzież odpisy aktów z czasów Zygmunta tak np. „Constitutiones publicae modus Dzierzgosianus" [!] zatytuł. akt o rozpisaniu poborów duchownych z synodu Piotrkowskiego 1532 r. i inne.

D. „Kejserlige och Konglige Bref till och af Sigismund II August 1548–1572 och hans gemåler." Akta publiczne Zygmunta Augusta w kopiach i oryginałach. — Listy królowych Elżbiety i Katarzyny; Ferdynanda i Maksymiliana austr. Jana ~~Zyg.~~ Zapolyi; (Joannes electus rex) 5 ważnych oryg. listów. —

E. „Diverse bref och handlingar rörande Polen under Sigismund II Augusts Regering." Nader ważne oryginalne listy i akty. Listy Andrz. Czarnkowskiego, J. D. Solikowskiego, St. Stempowskiego, mowa Karnkowskiego na sejmie warsz. 1570, taczanka — minuty, brulliony, kwity (wojskowe oryg.) itd. kopiarzyk listów królewskich itd. pierwszorzędnego znaczenia.

F. „Henrik af Valois och Stephan Batori samt Val-tiderne förut och efteråt." Zawiera kilka oryginalnych listów króla Stefana. — 4 listy do królowej Anny z Maja do Lipca 1584 r. z Krymu gońcem Warszawskiego (Andrz. Kołacki ?) kard. J. Radziwiłła, mnóstwo innych oryginalnych aktów, listów i odpisów — w końcu kopia Accusatio criminalis Fridewalda. Cały ten zbiór ogromnej wagi i znaczenia. Riksarkivet oświadcza gotowość oddania wszystkich Poloniców z archiwum A. Oxenstjerny i zbioru Acta historica za zwrotem Suecica. — Tak samo i z tomem papierów.

List Heidensteina 1618 31/5 z Solecna do Wawrz. Gębickiego prymasa.

Stockh. Riksarkivet. Ax. Oxenstjerna's Arkiv. II.

Illustrissime ac Reverendissime Princeps domine domine colendissime.

Historiam meam cum semel Illmae. Dtioni Vrae. obtulerim ipsaque Regiae Maiestati et Illmo. Dno. Generali nunc etiam Cancellario eam commendaturam sententiamque eorum cognituram receperit, modestiae meae esse puto amplius me non obtrudere molestumve Illmae. Dtioni. Vrae. esse. Quid de ea tamen statutum sit ut sciam non nihil ad me pertinere puto. Ut alia enim taceam ex eius successu superiora etiam et quae reliqua sunt pendere quodammodo videntur. Quomodo igitur accepta, quid de ea statutum sit si Illma. Dtio. Vra. quemadmodum puto, certi aliquid habeat, ut pro gratia sua significare mihi dignetur quanto possum studio rogo. Ad superiora quidem quod attinet quemadmodum promisi describuntur sed si fieri posset ipse Illmae Dtioni Vrae in manus tradere cuperem. Et si debilitas mea vix permittere mihi id videatur in hac tamen caecitate oculorum humana ope vel spreta vel desperata ad Sanctissimae Virginis divinamque opem implorandam intra aliquot septimanas Czestochoviam ire cogito. Si Illmam. Dtionem. Vram hoc anno Kamenicae futuram scirem in reditu Pamietovii in vicinia subsisterem ibique eam praestolarer. Magnae foelicitatis loco haberem si Illmam Dnem Vram adhuc si non videre amplecti tamen et contingere liceret. Quid ea de re sperare debeam ut gratia Illmae Dtionis Vrae scire possim valde rogo. Quod reliquum est gratiae Illmae Dtionis Vrae diligenter me commendans ut quam diutissime incolumem florentemque eam Deus conservet precor. Sollencinij ultima mensis Maij Anno Domini 1618. [mp:] Illmae ac Rmae Dtionis Vrae observantissimus servitor

Rein. Heidenstein.

1598 Mai 8 Pragae. Arcyksiążę Maxymilian przysięga układy Będzińskie. —

In nomine domini amen.| Per hoc praesens instrumentum publicum cunctis pateat evidenter ac sit notum quod anno a nativitate| ejusdem domini Millesimo Quingentesimo Nonagesimo Octavo indictione undecima die veneris octava mensis Maij intra horam nonam ac decimam antemeridianam Pontificatus Sanctissimi Domini nostri Domini Clementis Divina providentia Papae octavi anno septimo regnante Serenissimo potentissimoque principe et domino domino Rudolpho Secundo Divina favente clementia electo Romanorum Imperatore semper Augusto ac Hungariae, Bohemiaeque Rege etc. Archi|duce Austriae duce Burgundiae etc. Domino nostro clementissimo in infrascriptorum et ad hoc specialiter requisitorum et rogatorum dominorum testium et nostra notariorum praesentia constitutus personaliter in camera sua interiori Serenissimus Princeps ac| dominus dominus Maximilianus Archidux Austriae dux Burgundiae, Styriae, Carinthiae, Carniolae et Wirtembergae etc. comes Habspurgi et Tyrolis etc. ore proprio exposuit Serenitatem suam cum ad Sanctitatis Suae et Maiestatis Caesareae Domini ac fratris sui observandissimi instantiam| et requisitionem tum etiam pro bono publico eo tandem se resolvisse quod iuramentum vigore transactionis Polonicae Bithomicae scilicet et Benzini anno superiori octuagesimo nono die nona mensis Martij initae realiter praestare velit. Ac proinde a dominis testibus infrascri|ptis et nobis notariis petiit ut actui huic interesse et omnia quae a Serenitate sua dicerentur ac fierent diligenter observaremus et annotaremus. Itaque coram altari in dicta camera parato ac duabus super eo candelis caereis albis accensis, positoque in medio illarum crucifixo argenteo| protinus

in genua super holosericum pulvinar quoddam rubeum procidens manu dextera sacrosanctis Dei evangeliis corporaliter tactis capiteque aperto viva voce in hunc qui sequitur modum solenniter pronunciavit et declaravit ac juravit. Ego Ma|ximilianus Dei gratia Archidux Austriae etc. ~~et~~ Dux Burgundiae etc. iuro spondeoque per haec sancta Dei evangelia quod omnia ea quae sanctissimi domini summi Pontifices et legati eius de latere Reverendissimi Cardinalis Al|dobrandini interveniente inter Sacrae Caesareae Maiestatis domini et fratris mei observandissimi ceterorumque Serenissimorum Principum Austriacorum commissarios ex una et Serenissimi Principis Domini Sigismundi Tertii Poloniae Regis Magni Lythuaniae| Ducis parte ex altera Bithoniae et Benzini congregatos convenerunt in omnibus eorum punctis et clausulis firmiter inviolabiliterque observabo, pacem et amicitiam cum eodem Serenissimo Rege Poloniae Magno Duce Lithuaniae etc. Regnoque Magno| Ducatu Lythuaniae et ceteris ditionibus eius perpetuo constanterque colam neque quicquam quod contra eiusdem Sermi Regis ditionum hominumve eius salutem aut quietem sit suscipiam admittamve neque vim aliquam inferam aut aliquo modo publice vel occulte molestabo, sed fraterno honore, amore et benevolentia omnibus in locis perque omnem occasionem eundem Sermum Regem prosequar sic me Deus adiuvet et haec sancta eius evangelia. Qua quidem iuramenti solennitate prae|sentibus quibus supra sic celebrata exosculatus evangelia surrexit ac quae sequuntur verba stando subdidit videlicet: Hoc iam praestito iuramento tandem iis etiam quos ex natione Polonica iuramento, fide aut quocunque modo obligatos antea habuimus fidem eam iusiurandum omnemque obligationem remittimus planeque liberos ab iis pronunciamus. His itaque sic ut praemittitur a Serenitate sua peractis sibi deinum a nobis infra-

scriptis notariis unum seu plura desuper instrumentum sive instrumenta publica quomodocunque et quotcunque ac quando opus fuerit confici requisivit. Quam quidem requisitionem nos ea qua decet reverentia accepimus omniaque sic ut supra gesta dicta et pronuntiata pro officio nostro in publicam hanc formam redegimus. Acta autem fuerunt haec in Arce regia Pragae inque camera Serenitatis suae interiori iuxta ecclesiam metropolitanam sita. Anno indictione die hora mense pontificatu et imperio quibus supra praesentibus ibidem Illmis. Generosis magnificis atque strenuis dominis domino Wolfgango Rumpf in Wülroosz libero barone in Weytra equite ordinis sancti Jacobi de Espada commendatore Paraçuellensi, intimo Sacrae Caesareae Maiestatis consiliario ac supremo cancellario supremoque curiae praefecto; domino Paulo Sixto Trautson comite in Falckenstain ....itd. świadkowie z długiemi tytułami.

(S.N.) Et ego Ambrosius Benck aulicus Sacrae Caes. Mtis secretarius .... notarius atque iudex ordinarius. Quia praemissis omnibus ......

(S.N.) Et quia ego Paulus Mainpock a Mainpach .....publicus.... notarius ordinarius et cancellariae scriba praemissis omnibus et singulis......

Sbigneus Dei et Sanctae Sedis Apostolicae gratia Archiepiscopus Pragensis legatus natus Generalis Magister ordinis Cruciferorum......
[poświadcza tożsamość osoby notaryuszów – pieczęć wyprawiona –]

Ego Paulus Sixtus Trautson comes in Falckenstain ....poświadcza również tożsamość osób, niemniej i świadectwa notaryuszów – pieczęć przybocznie jako wyraźna, równie jak poprzednia na pergaminie wprost przyłożona. –

Dokument oryg. perg. 816 × 690 mm. kaligraficznie wykończony.
Stockholm Riksarkivet. „Pergamentsbref rörande Polen". –

Stockholm, Riksarkivet.

„Polonica. – Förhandlingar mellan Sverige och Polen. 1562–1600." podpisat wyżej: „Sverige och Polen 1565"

archetyp.

1577 Mart. 8 Romae.

Stanislaus Hosius Stephano Regi.

Sacra et Serma. Regia Maiestas, domine, domine clementissime. Subiectissimam perpetuae servitutis et orationum mearum commendationem.

Quid negotii facessatur Sermae. Dominae Reginae coniugi Vestrae Maiestatis charissimae, non esse clam, puto, Mtem. Vram. Dicitur quidam ex regno Neapolitano profectus ad illius Maiestatem fuisse eumque perhumaniter et liberaliter ab ea tractatus esset, prius ad Imperatorem defunctum, in Sueciam postea se contulisse et ibi discordiam inter Sermas. sorores seminasse. Quae res non parvo fuit impedimento, quod ipsa Serma. coniunx Vestrae Mtis. ea, quae debebantur illi ex retentis duorum annorum censibus, quos ingenti pecunia repraesentata Serma. Bona regina, mater eius, valde necessario Catholicae Maiestatis tempore in Dohana Foggia comparaverat, in hunc usque diem recuperare non potuit. Quoniam vero fuit huc allatum Mtem. Vram. in Livoniam proficisci et ibi cum Sermo. Rege Sueciae congressuram, officii mei esse putavi, ut de difficultatibus his, quibus premitur Serma. coniunx Mtis. Vrae. certiorem illam redderem et ab illa peterem, quod ultro facturam esse etiam non petente me certo persuasum habeo, ut omnem operam navet, si quid est inter Serenissimas sorores controversiarum, ut amice de his transigatur. Dicitur Serma. Regina Sueciae contractum rescidisse, quem inierat cum Serma.

sorore sua et nescio, quod suum ius indirecto persequi velle: mihi quidem id verisimile non fit, quod valde sit alienum ab ea coniunctione, quae inter utramque Mtem. arctissima intercedit, et esset res maximi offendiculi, si tale quod fieret inter sorores, quin et illud metuendum foret, ne citius utraque iure suo excideret et mordentes invicem consumerentur ab invicem, ac tertius aliquis gauderet iis, de quibus inter Sermas. sorores controverteretur. Ineatur potius aliqua ratio, qua si alterutrius iuri detractum ~~esset~~ est, sarciatur. Adventurus huc esse dicitur orator a Sermo. Rege Sueciae. Huc enim scriptum fuit eum Pragam iam venisse et de conditionibus, quibus regnum ipsius ad unitatem Ecclesiae reduci posset, cum Sanctissimo Domino Nostro ut agat in mandatis habere. Fortitan autem et hoc esset eum primis utile futurum Sermae. Reginae, si Mtas. Vra. scriberet ad Mtem. Catholicam aut mitteret aliquem, per quem illius Mti. caussam suae Sermae. coniugis tam eam, quae ad status, quam quae ad census pertinet, diligenter commendaret, ac, si nihil aliud, saltem responsum ad ea sibi dari peteret, quae per defunctum Regem Sigismundum secundum in Hispanias ante septem annos scripta fuerunt; de quibus litteris vel ipsa Serma. Regina vel secretarius eius R. D. Pacritius Mtem. Vram. uberius informare poterit.

Quoniam vero misit S. D. N. in Hispanias D. Cannobium, veteri familiaritate mihi coniunctum, impetravi, ut ei mandata daret ad Sermum. Catholicum Regem cum de statibus, qui iam vigesimum annum occupati sunt, tum de censibus per duos annos interceptis restituendis. Quantum profectum per eum fuerit dies indicabit. De Sueco oratore non possem non mestuere, ne sub religionis praetextu tractet

etiam alia, quae magnum detrimentum Sermae. coniugi Vrae. Mtis. adferre possent, meum tamen studium defuturum non est in his procurandis, quae ad Mtis. Vrae. et Sermae. coniugis eius rationes tuendas pertinere videbuntur. Proficiscitur autem hic orator primum Romam, deinde Neapolim et inde in Hispanias. Ex eo facile colligi potest, quid in animo suo deliberatum habeat, quandoquidem et Neapolim et in Hispanias proficiscitur. Expectamus eum hic in horas: et est vir nobilis, Gallus, Italicae linguae valde peritus, Bononiae dedit litteris operam aliquamdiu. Nomen illius est Ponto de la Gardie. Quod superest Deum precor, ut Sacram Maiestatem Vestram diu servet incolumem et omni felicitatis genere cumulet, cui me servitutemque meam humillime commendo. Romae 8 Martij. 1577.

Eiusdem Sacrae Maiestatis Vestrae humillimus capellanus et servitor addictissimus [subsc] Stan. Car. Var. m.p.

foris: Sacrae et Sermae. Regiae Mti: Poloniae etc. domino domino clementissimo.

alia manu: 77 Respondit Regia Mtas. Varsaviae ultima Aprilis. ilady pierwszy Horyna.

wl. fk

Stockholm, 18/VII 1892.

Stockholm – Riksarkivet.

Polonica. – Förhandlingar mellan Sverige och Polen 1562–1600 podział: wiązka „Sverige och Polen 1565."

1575 Dec. 4. Heilsberg. archetyp.

Marcin Kromer do Anny Królewny Polskiej.

Najaśniejsza Miłościwa Krolewno. Iżem po te czasy ku Waszej Królewskiej Miłości nic niepisał, przyczyna tego iżem niemiał co takiego godnego pisać a niechciałem Waszej Królewskiej Miłości próżnemi słowy zabawiać, ale przedsię byłem zdawna i jestem chętliwym kapłanem i życzliwym sługą W. K. M. – Teraz iż mi się trafiła rzecz godna a mem zdaniem potrzebna W. K. M., niechciałem zaniechać, abych o niej ku W. K. M. niepisał służby swoje powolne a modlitwy kapłańskie W. K. M. zalecając. – Mam za to, iż jest w świeżej pamięci W. K. M. z czem przeszłego roku ksiądz Warszawicki jezuita z roskazania Ojca Świętego Papieża do Szweczyjej był jechał i co stamtąd odniosł. Podobno też W. K. M. wiedzieć raczyła z Jego Miłości księdza kardynała naszego pisania, iż się zdało Jego Papieskiej Świętości znowu tam posłać a rzeczy ku bożej chwale zaczęte popierać i jeło będzie mogło być konać. Otoż ile tam Jego Papieska Świętość jezuitę onego narodu i języka, człowieka nieglupiego a ku takowym sprawom (jeloli ja mógł obaczyć) godnego, który niedając znać, że jezuitą jest, u królowej Jej Miłości szweckiej, siostry W. K. M. za kapłana dworskiego być ma a za tym to czynić co go Bog nauczy według roskazania papieskiego. Ten przyjechał sam z Niderlantu do mnie, pytając

się po listach i nauce papieskiej. Bo mu tak pisano z Rzymu, iż to czego mu potrzeba tu w Prusiech miał naleść. Ale do mnie ani do kogo inego sam nic jeszcze takowego nie przyszło. Może być, iż do W. K. M. przyszło, jako do tej, któraś jest takowych świętych spraw uczestniczką a siostrą królowej Jej Miłości Szwedzkiej. A przeto chciał ten ksiądz jezuita zarazem ku W. K. M. jechać albo iść. Ale zdało się nam żeby radszy tu w Prusiech w Bransberku uczelnie Jego Miłości księdza kardynałowym i moim przy swej braciej zatrwał ażbych się ja od W. K. M. przez list swój wywiedział co jest wola a rozkazanie W. K. M. a jeśli on tam u W. K. M. odprawę swą najdzie albo jeśli ona tu do nas z Rzymu przesłana będzie nic się tym nie omieszka, ponieważ zimie na morze nie dobrze się opuszczać a ziemią Moskiewski drogę zawalił. Przeto będzie n W. K. M. raczyła nam oznajmić czego się ten ksiądz dzierżeć ma, jeśli tam do W. K. M. a rychło jechać ma albo jeśli sam czekać ma listów i nauki W. K. M. Byłoby mu snadniej i taniej sam z owąd do Gdańska a ztamtąd na morze wsieść, niźli się ku W. K. M. tam i sam przechodzić. Ma z sobą towarzysza jednego a drugiego miasto sługi i kosztuje go już to wędrowanie przez Niemiecką ziemię niemało. Ale przedsię on gotów jest i będzie sprawować się według wolej i rozkazania W. K. M., której miłościwej łasce ja siebie powinnie zalecam. Dan z zamku mego Heilsberskiego w wtorą niedzielę Adventu 1575

Waszej Królewskiej Miłości powolny kapłan i życzliwy sługa

Mart. Cromerus coadiutor i namieniony biskup Helsperski.

Foris: „Najaśniejszej Pannie Pannie Annie Królewnie Polskiej etc. Paniej mej miłościwej." i pieczęć Kromera. — oryginał.

Stockholm. Riksarchivet.
„Polonica. Förhandlingar mellan Sverige och Polen. 1562-1600": wiązka K. 1592-1600.
apograph.

1596. Nov. 29 Cracoviae.

Germanicus Malaspina Erinfrido a Minckwitz

Illustrissime Domine amice observandissime. Reverendissimus Dominus Alexander Comuleus qui a Sanctissimo Domino Nostro ad Moscovitarum principem Roma ablegatus est, die crastina hinc discedet Wilnam versus iter facturus. Quare ob gravissimas quasdam caussas a Dne. Vra. Illma. maiorem in modum peto ne quid perficere velit de negotiis illis quibus operam navat antequam cum praefato Domino Alexandro Comuleo collocutus fuerit qui cito istic aderit. Facturus mihi rem gratam quod- que aliquorum principum rationibus maxime conducere videtur. Datum Cracoviae die XXIX Novembris Anno 1596.

Illmae. Dnis. Vrae. studiosissimus amicus etc.

Germanicus Episcopus Sancti Severi.

Illustrissimo Domino Erinfordo a Minckwitz libero baroni a Minckwitzburg legato Caesareo Domino et amico observandissimo.

Erlauchter Wolgeborner unndt Edler Hr. Ihr
Gnd. seindt meine willige dienste, nebst wün=
schungh der Gnaden Gottes Jedertzeit bevor.
Habe nicht unterlassen können, Ihr Gnd. mitt
meinen Schreiben zu-ersuchen, unndt mich
Sein unndt der lieben sämptlichen ange=
hörigen gute gesundtheitt zuerkundigen,
dabeij auch zu wünschen, das der liebe Gott
Ihr Gnd. nebst allen den seinigen beij lang=
wiriger gesundtheitt erhalten wolle, un=
ter andern zweiffele Ich, nicht Es wirdt Ihr
Gnd. von Ihr Königl. Majtt. zu Schweden
meines allergnedigsten königs unndt Herrn
schreiben empfangen haben, In welchem
Ihr Gnd. lesende vernommen, wie das von
Ihr Königl: Majtt: ich bestallungh auff
ein Regiment zu fuss bekommen, undt mich
von derselben Ihr Königl. Majtt: an Ihr
Gnd. wegen des Guarnisons unndt lauffs=
geltt verwiesen, alss gelanget an Ihr Gnd.
mein unterdienstliches bitten, weiln ich
meinem obersten leutenambt dahin ab=
gefertigt, Ihr Gnd. wollen demselben die
quartier einweisen lassen unndt die lauff=
gelder folgen lassen, damit die werbung
je eher unndt auffs schleunigste vortge=

stellet werden kan, Jhr. Gn. alle ehr vnnd dienste wiederümb zuerweisen, sollen mich dieselben alleszeitt willig vnndt bereitt erfinden, vnndt thue Jhr Gn. nebst allen denen lieben angehörigen Christi protection getreulichen empfehlen. Datum Seimen d. 23 Maij A: 1630.

Jhr Gn.

dienstgeflissener

Ernst Donhoff.

Dem Erlauchten wolge-
bornen vnndt Edlen H.
Herrn Alexio Oxenstiern,
Freijherrn zu Chijmito, herrn
zu Fijholmb vnndt Tijdoen
Rittern etc. Königl. Maijtt zu
Schwehden vnndt der Reiche
Raht, vnndt Cantzlern, General
Gubernatoren der Antheil des
Fürstenthums Preussen, vnndt
Manrichtern der Lappmarck ꝛ.
Meinen hochgeehrten Gnedigen
H. vnterdienstlich. ꝛc

Illustrissime Domine, Dne et Amice Observandissime.

Cum Sacra ac Serenissima Poloniæ et Sueciæ Mtas sua Reg: Dominus meus Clementissimus in felicissimis Regni sui auspicijs, nihil salutarius, nec cum maiori de Orbe Christiano demerendi gloria magis conjunctum quidquam, aggredi et amplecti posse censuisset, quam si in pacando jmperio Romano, belloque quod cum tanto christiani sanguinis dispendio in eo geritur vicino, sistendo ac sopiendo, inter cæteros Reges Principes christianos, suas quoque contulisset partes, nec non communibus calamitatibus, belliquæ huius funesti, undique in dies crescentibus malis, manum adhibuisset salubrem. Antequam autem pijs huiusmodi conatibus, S. Reg: Mtas sua, ulterius se accingeret, operæ pretium facturæ, agnovit, si belligerantium partium principes et capita officiosè ac benignè, hoc nomine prius compellasset ut quatenus hæc Mtis suæ amica studia operamque oblatam gratam habere atque admittere velint primum intelligeret. Posteaquam verò jnterpositionis huius...

Regiæ æque Illustrit: Væ quæ Regni Sueciæ in eo bello sustinet partes et vices, quam Electoribus Principibus deferendæ mihi demandata esset provincia: Ejus conveniendi facultatem ita pridem expectavi spe illa, quæ subinde hactenus mihi facta fuit, Illustrit: Vam ex superiori Germania ad hæc Inferioris Saxoniæ loca brevi descensuram. Cæterum quum ea me nunc planè excidisse videam rationes insuper maturandi reditus ad Mtem suam Reg: instent: Interpositionem hanc Mtis suæ, Regis ac Domini mei clementissimè nomine cum ejus in presentia deferendi, copia haud amplius detur; hisce Illustrit: Væ insinuandam esse, mearum nunc cum discederem partium judicavi. Ut quæ Reg: Mtis suæ, de omnibus et singulis qui hoc bello Germanico implicati tenentur atque occupantur demerendi fuerint studia et desideria eo magis elucescant ipsique quorum interest tanto plus innotescant. Quod si in admittenda sua mediatione, quæ tam a Cæsarea Mte quam Serenissimo Electore Brandenburgico acceptata fuit, Illustrit: quoque Vam non alienam esse perspexerit nec non de Tractatuum loco commodo ac tempore cer-

te Mtas sua Reg: præmonita tempestive fuerit in opere cœpto continuando suas quoq; deinceps conferre possit partes. Etsi vero haud desint causæ ac rationes, quæ Mtem suam Reg: a simili proposito liberandæ ab hisce belli motibus Sueciæ magis revocare quam inducere etiamnum possent prægraves; Attamen pro innatâ Eiusdem Magnanimitate obuia quoq; ac nota humanitate sua Regia, cuius etiam superstite adhuc Serenissimo Rege Gustavo specimen edidisse, minime Mtem suam pœnitebit: sed omnium laudatissimo huius seculi exemplo non solum naturæ et sanguinis vinculorum haud immemorem, verum etiam pacis æquæ ac honestæ cupidam extitisse eo ipso probando se Regnorum populorumq; salutem et tranquillitatem cæteris anteponere, quoad eius fieri potest statuit, suaq; in pacandis Regnis bellorumq; componendis controversijs, studia ac desideria, Orbi contestata reddidisse minime indecorum sed perpetuæ potius sibi gloriæ futurum, certa esse poterit. Iisdem Mtas sua ducta rationibus non minus de tractatuum inter utraq; Poloniæ et Sueciæ Regna, reassumtione et Consummatione ad quam pactarum induciarum

tempore earundemq vigore obstricti tenemur. Illustrit. Vam quoq monere, in mandatis mihi dederat: Ut certae deniq ac firmae pacis illa negotiatis quam Sereniss mus etiam ipse Rex vester defunctus, per Legatos suos in proteritae Electionis conventu Generali Varsaviae proposuisse ac Vetisse visus est, quanto primum redintegrari, nec non ex communi Regnorū et populorum Voto ac Salute, exitum tandem desideratum sortiri queat: eo verò magis in id utrinq annitendum esse, quo celerius inducias nostras ad finem properare videmus, ipsa temporis hortatur et suadet ratio; ne etiam spe iustae pacis diutius frustratae Reipubl: Polonae rebus suis aliter consulendi imposita judicatur necessitas. At cum Illustrit: Va caeterisq Regni Sueciae proceribus pacis et tranquillitatis consilia ut nobis cordi futura rationesq inter utraq Regna stabiliendae amicitiae, aeque ac eos à quibus offeruntur amplexuras esse minime diffidendum putem; Oranda Illust. Vras mihi est, ut super hisce quae Mtis suae Regis et Domini mei Clementissimi nomine et jussu Illustrit. Vrae exponenda habui, tum de conciliandâ in Imperio, cum inter Poloniae et Sueciae quoq Regna promovenda pace, mentem

suam aperire, responsoq; suo hasce, quam primum licuerit per praesentium exhibitorem dignari haud gravetur. Ejusdem benevolentiae me commendans, ei incolumitatem et prospera queq; à Deo precor.

Datae Berlini $\frac{9}{19}$ Julij 1633.

Jllustrit. Vae

Sac: Reg: Majtis Poloniae et Sueciae Camerarius pro tempore in Germaniam Legatus, Derpatensis et Oberpalensis Gubernator.

observantissimus amicus
et servitor

M. Ernest Doenhoff

Illustrissimo Domino Dn:
Axelio Oxenstierna Regni
Sueciae Cancellario et per
Germaniam, ac ad Exercitus
Legato Generali, Dno et amico Observandmo.

praes. Francofurti (ad Moenam) die $\frac{12}{2}$
A: 1633.

Illris Dne Cancellarie
Dne et amice Observandis.me

Cum et Regni Poloniæ patricius sim, cui ex debitô tanquam Patriæ suæ omnia bona faustaq optare debeo. Et Serenissimo Principi Gustavo Adolpho ob singularem illius industriam et egregia facinora omnia quoq felicia opto. Vobisq quos Deus fortunaq iuvat, ut essemus aliquando perfecti amici Deum precor. Adhuc unum modum si admisserit Illri Dni Vræ proponam, ad ineundam firmam vobiscum pacem. A iuventute mea ab Annis 14 Sacræ Regiæ Mtti Poloniæ in Aula inservio, et sexta iam nunc vice delegatus Nuncius ad Commitia Regni Generalia. Benè quid agatur in mea patria didici. In Expeditione Valachica et moderna Livonica cohortes duci, militiam quoq superiussum. Licet nunc 27 annum agam, vidi tamen saepius tales res accidisse quod quæ pompose agebantur difficile finiebantur. Quæ verò simpliciter, et absq ambagibus simplici et veterana, ut dicitur fide discutiendo quisq conscientiam suam, quis nam sit[?] prius alteri, bene res suaviebant. Et mirabili

ter Dnus Deus per priuatam unam ali-
quando, personam inter regna stabiliebat
pacem, quam multorum capita stabilire
non poterant. Et quidem recentia talia ali-
qua exempla in Germania recentissimum
inter Imperatores Christianum et Turca-
rum, per Gratianum priuatum unum ho-
minum. Ego quidem eunde nunc Varsa-
uiam habeo, quae S. R. Mtti Dno meo clemen-
tissimo proponam, ut puto me persuasurum
et effecturum tantum, ut assentiatur me
secretò discedere ad Serenissimum Principem Gu-
stauum Adolphum. Ipsimet Serenissimi
tanquam sibi consanguinei discutient su-
am quisque conscientiam, quid unus propter
alterum facere poterit. Nam publicè dum
de pace agitur, plurimi sunt respectus et con-
siderationes, quae difficultant ad stabilien-
dam pacem, et sunt qui optant pacem,
multi qui bellum, et discordias Diabolo
seminante; Cum verò priuatim quid agitur
suam quisque candide exponit mentem et col-
ligit apud se quid pro finali facere poterit;
Haec secretò et nullus ut sciat nisi Illus
Dnus Marschalcus rogo et obtestor. Ut au-
tem ad uos Illres Dni et ad Serenissimum
Principem Gustauum Adolphum tutum i-

ter habere possim, (si tantum modo hæc mea opera placuerit) assecurationem ambo cum Illmo Dno Cancellario dent, ut ire redire tute queam, quæ assecuratio talis sit, ne etiam me pudeat Sacræ Rgæ Mtti Dno meo clementissi secreto proferre. Essent multa uobis si liceret referre, sed cum modo nec tempus neq etiam obstricta Patriæ fides et conscientia permittat, Unum hoc iterum iterumq rogo ne ullus mortalium sciat exceptis uobis Illmis Dnatibus Vris duobus, et tertio cui hoc negotium incumbit. Interea bonam valetudinem et omnia felicia faustaq Illmæ Dnis Vræ precor. Dat. Rigæ d. 24 Decembr A: 1622.

Illritatis Vræ

amicus et ad inseruiendum paratissimus

Andreas Stanislaus Sapieha Dominus in Loponij et Grodek Capitaneus vsviatensis et Rigensis manu propria

Illmo Dno Dno Cancellario Magno
Regni Suetiæ etc. etc. Dno et amico dantur.

Illustrissime et Excellent.me Domine
Dn̄e et Amice observand.me

Parum equidem ad causae Generosi Iacobi Christophori Smosarski in Curia Stocolmensi promotionem arbitror pertinere praesentibus Litteris hominem iniuria per Magistratum Rigensem gravi affectum et sibi in Supremo Stocolmensi Iudicio per Senatum prudentem, satisfieri postulantem commendari; Id enim aequitatis et iustitiae ratio exigere recte existimatur, ut etiam ope omnium destituta aut spoliata defensio patronos suos inveniat quorum cura sancte ubique gentium colatur: Ut tamen Gnōsus Smosarski iniuriam alijs etiam inferri à dicto Mägrtu solitam suo tantum questu non communem esse efficiat; merito eum hisce in Sueciam proficiscentem litteris meis ad Excellent.m Vrām comitari censui. Nihil dubito Excellen.m Vrām, in causa huius iniuriati ostensuram, praestito ei singulari suo patrocinio, non modo studium iustitiae, quam prudenter auspicijs tuis in Sueciae Regno administrari fama est verum etiam in rite promovenda Nobiscum amicitia per-

petua animum sincere constantem: Vti qui=
dem abunde sibi Generosus Smosarski ab
Excellia Vra declaratum dum esset nuper
Stocolmiæ profitetur. Pluribus Nobilem
a Ciuitate angustiatum et multis in asse;
quenda satisfactione impensis depaupera;
tum (vti quidem multi huiusq contra
omnia non tantum hospitalitatis aut ami
citiæ Iura, sed etiam contra fas et iusti;
tiæ regulam à dicto Magrtu angustiantur)
non iudico oportere apud Excell m. Vtm
commendari, faciet illa vt bonum de
Vra omnium beneuolentia in Nros non
tantum retineamus iudicium sed probe;
mus etiam. In cæteris commendo me gra;
tiæ et amicitiæ Excellēia Vræ et eidem
optimam valetudinem ad Deo precor ex
animo Dabantur Varsauiæ die 21 Mens
Iunij 1647

Excell: Vræ.

offitiosissimus amicus & ser;
uitor
Casimirus Leo Sapieha.

Illustrissime Dne Cancellari
Dne Amice observandissime

Deus optimus Maximus Illustrissima Dnō-
tione Vestra, cum universa celeberrima
et Illustrissima Sua Domo et Familia,
salvam incolumemq servet, ut superstite
Illustrissima Dnatione Vra, inter Polo-
niæ et Sueciæ Regna, tandem stabili æter-
noq loco, fugitiva Pax consistat. Agnoscat
tum præsens sæculum, tum futura poste-
ritas Illustrissimam Dnatione Vrām non
fuisse immemorem omnium bonorum è sua-
vissimo Pacis fonte promanantur. Ego cum
cæteris Illustrissimis Dnis Senatoribus Re-
gni Poloniæ Magniq Ducatus Lithaniæ, S.R.
Mtti Dno Nostro Clementissimo supplico,
ut Commissarii plenissimis mandatis
instructi ad tractandum Pacis æternæ
negotium destinentur nec dubito quin Vos
quoq Commissarios Vestros sitis destinatu-
ri. Non ignoramus quanto animo et stu-
dio Serenissimus defunctus Rex Vester fe-
rebatur in Pacem, quomodo inter ipsos
tumultuantes armorum strepitus Pacis ge-
rebat negotium, nec incipiebat bellum,

nisi hoc voto ut quam primum desineret.
Quocirca ea studia quæ erant viuente Serenissimo Rege Vestro ergo æternam Pacem inter Poloniæ et Sueciæ Regna componenda, minimè extincta esse debent. Interim Illustrissimæ Dnationi Vestræ mea studia et officia promptissima defero Dabantur in Metropolitana Ciuitate Vilnensi die 7. Aprilis A: 1633.

Illustrissimæ Dominationis Vræ addictissimus

amicus et ad seruiendum
paratissimus.
Leo Sapieha Palatinus Vilnensis Supremus Dux Exercituũ M. D. L. Brestensis Mohilouensis Lubosanensis Idzitouiensis Horbouiensis Marcouiensis et Administrator.

manu ppria

Illustrissimo Dño Dño Axelio Oxenstierna Regni Sueciæ Cancellario ac Senatori Generali ad Exercitus in Germania Legato L: B: in Chimita Dño in Fiholm Equiti Aurato Dño Amico obseruandissimo.

Polonica, ze zbiorów hr. Brahe w Skoklostet.

Mss. 4°. Nr. 11. – pap. 165 x 200 mm, jedną ręką XVII w. pisany, kart. zapisanych 35, opr. w brunatną nieco wycięskaną skórę (oprawa polska) zawiera dziennik zapisów bardzo ciekawy poselstw moskiewskich po rusku w transkrypcji polskiej: „Leta . . . Awhusta . . . dnia prysłał najaśniejszy Żygimont korol polskoj i wielikij kniaź litowskoj s panom Hrydimicrem k Moskwie k boparom ko kniaziu Fedoru Iwanowiczu Mściesławskomu stowaryszy cztob s Moskwy prysłali Moskowskoho Hospodarstwa wszeryczh posłow na seym o dohoworie o wielikom hospodare Korolewiczu Władysławie. y Bojare kniaź Fiedor Iwanowicz Mścisławskoj s towaryszy pryhowory li k korolu posłat na sojm Bojaryna kniazia Iuria Nikiticza Trubieckoho Bojaryna Michajła Hlebowicza Saltykowa Morozowa da Bojaryna Michajła Alexandrowicza Nahowo da dumnoho djaka Wasila Osipowicza Ianowa . . . . .”

Mss. fol. N° 52. – pap. 192 x 288 mm, jedną ręką ~~XVII~~ w. pisany, kart. paginowanych 100, opr. w ~~pergam~~ zwierzęcą skórę z herbem króla Zygmunta III, (złoto wyrzeźbione) – zawiera ACT REWIZYI ŻVP || WIELICKICH Y PRZESEVCHA || NIE LIDZBY ZA QWARTALOW IX | poczęty a die 14 Marty Anni MDCXXVI ad diem 10 Iuny inclusive Anni MDCXXVIII odprawiony y spisany przez Wielebnego Xa Piotra Gembickiego Dziekana Krakowskiego Regensa Cancellaryi I. K. M. Wielgiej y Urzędowych Woyciecha Oczę Christopha Lodego Króla Iego M. Sekretarzow . . . Die 1 Iuly Anno MDCXXVIII.” Rewizya rachunków i budowli Wielickich na końcu podpisał Piotr Gembicki . .

Mss. fol. N° 140. – pap. (201 x 314 mm.) jedną ręką XVI w. każdą pisany, str. 384 i oznaczonych

A–AH III. Opr. współcz. w zwykłą okł., zawiera „Promptuarium statutorum omnium et constitutionum Regni Poloniae ad usum domesticum Pauli Szczerbic conscriptum in sex partes digestum.... MDXC." – k. A–H3 index.–

Mss. b. sygn. – wązka długa 100×335 mm, oprawny w kartę pergaminową zapisaną starem ruskiem pismem półustawem – zawiera „Dziennik Marsa krwawego i sprawy odważne rycerskie przez Wielmożnego Pana Jego Mości P. Jana Piotra Sapiehę Starostę Uswiackiego w Monarchiej Moskiewskiej od roku 1608 aż do roku 1612 sławnie odprawowane." Własnoręczne zapiski Sapiehy, na luźnych jeszcze kartkach itd. rozmaitemi atramentami, uzupełniane itd. Tytuł dodał oczywiście ktoś inny inną też ręką początek.–

9 olbrzymich konwolutów fol. – 2 konwoluty 4° – i 1 pudełko (zawierające oryg. polskie listy) zawierają Polonica pierwszorzędnego znaczenia. Przedewszystkiem nadzwyczaj ważny kodex rokoszowo-zamojszczański. Dwa pierwszorzędnego znaczenia urzędowo-polskie kodeksy 1607–1615 i 1599.–1645 z Zygmuntów. Korrespondencya oryginalna Lwa Sapiehy kanc. WXL. Jana Piotra Sapiehy stty Uświackiego, i wielu innych. – Literackie rzeczy – polskie – poemat pt. Wyprawa Turecka 1621 oktawą rymą i w. i. etc. etc. prawnicze mss. formularze prawnicze z XVII wieku etc.–

Stockholm. Kungliga Biblioteket. (Król. Biblioteka).

Rękopisy : Polonica.

I. Mss. N. .... – Rękopis papierowy, 4°, 165 x 210 mm, jedną ręką drobno w XVII w. na 7 kartach nieliczbowanych pisany, zbroszurowany, zawiera pod tytułem łacińskim „XVIII Rationes quibus Dominus Christophorus Radzivilius Serenissimo Poloniae Regi persuadere conatur ut ab institutione ordinis equitum Immaculatae Virginis desistat" niemiecki text owych 18 przyczyn. Wewnętrzny tytuł niemiecki: „Achzehn[!] starcke gründe mit welchen Ihro fürstl. Gnaden Christoff Radziwil Ihro Königlichen Mayt. in Pohlen von dem neu vorgeschlagenen Ritters Orden ...... abrathet und endlich bittet daß Ihro Königl. Mayt. die stifftung desselben biß auf den nachstkünftigen Reichstag verlegen wolle." 1. nie przyczyni powagi królowi. 2. większa sława czynami wielkiemi się odznaczyć niż order założyć. kto pamięta Filipa Burgundzkiego nad Karola V?, kto Henryka III francuzkiego nad Franciszka I lub Henryka IV? a w Anglii Edwarda III nad Edwarda IV a królowę Elżbietę nad Henryka IV? Niechaj się raczej odznaczy król wielkiemi zwycięstwami nad Turkiem i Moskalem. – 3. obawiać się należy aby członkowie tego rycerskiego zakonu nie zyskali przewagi takiej, iżby rywalizować mogli z powagą królewską. – itd. – Wcale ciekawie zestawione te przyczyny. Jest ich 19 nie 16 lub 18 – i zdaje się, jakby końca brakowało. Do historyi niedoszłego zakonu rycerskiego ciekawy przyczynek.

II. Mss. N. .... – Rękopis papierowy, 4°, 153 x 202 mm, jedną ręką kaligraficznie na 115 klb. ręką XVI w. pisany, oprawny wspaniale w skórę ciemno brązową bogato wyciskaną. Okładka: W obwódce bogato złotem wyciskanej w 4ch wierszach napis: „STRZELBA Y MVNI‖TIA WLASNYM‖NAKLDEM‖I·K·M·SPRA" W

kwadracie utworzonym z linii okrągły medal przedstawia nachylone do siebie dwie herbowe tarcze Korony i Litwy pokryte jedną koroną królewską – w czterech pozostałych rogach kwadratu litery M., D., LX., i V. = 1565. Potem znów: WIONA W|| WILNIE| Y NA ZAMKI PO|| GRANCNE ROZESŁANA." Po drugiej stronie okładki suche wyciski przedstawiają ewangelistów – datowane 1544.–

k. 1–3 białe. – k. 14, 15 id. – k. 39–47 id. – k. 63–71 id. – k. 73–115 id.

k. 4. mówią: „Strzelba y wschelaka Municia ktora własnym nakładem Je° K^c Mci w Wielkim Xięstwie Litewskim iest sprawowana. Poczawschy ab Anno 51 vsque ad Annum." – a) k. 5–13^b uzbrojenie Wilna. „W czaighauzie Krola Jego Miłości Wileńskim w pierwschym polu" sztuk 26. każdej sztuki podana waga a niektórych dział nazwy (Zebrak, Wilk, Baba, Augustus, Scharffmeci, kartuny, słowiki, kolschlangi, sprewagli, pisorek, Bembenarca,) – ogniste działa, możdżerze itd. – „Wtorym Polu" sztuk 38. – „w trzeciem polu" sztuk 31. – „Zamku Wileńskiego strzelba" sztuk 28. – „Hetmańska strzelba" sztuk 72. –

b) k. 14–38: „Rozesłanie strzelby y Municiej na pogranieczne Zamki Litewskie" a mianowicie posłano na zamki: Winnica, Żytomir, Nowohrodek, Połoczko, Witkewsk, Orscha, Mohilow, Propoisk, Czeczersk, Mscisław, Radomlia, Lubecz, Homey, Rzeczyca, Kriczow, Owrowczowo, Ostrza, Wolodimir, Łuczko, Mozir, Kyow, Czerkaszi, Miedziała, Kaniow, Bracław podolski, Białła Cerkiew, Miensko, Radoszkowice, Bracław Litewski, Chartiza, Roszko, Kasper nowy zamek, Świsłocz, Krzemieniec, Czarnobel, Schuracz, Oziersczcze, Borissow, Drissa, Troki, Upita, Druha, Leplie, Kopiec albo Uscie, Tikocin.–

c) k. 48–62. „Rozesłanie strzelby y Municij na zamki Iphlanskie" a mianowicie na: Marienhauzen, Lucen, Schwaneburg, Rositen, Duneburg, Bowsko, Pernaw, Karkuzen, Helmen, Tribacz, Hermes, Weissenstein, Kircholm, Wolmer, Wenden, Kokonhauzen, Rundbork, Dinomont, Riga, Schmelten.–

d) k. 72. nowa, „Pospolite wydanie" i więcej nic — tytuł sam. — Wszystkie tytuły najwyższa zamków, dział, gatunki itd. wszystko oznaczone czerwonym inkaustem. Piękny rękopis. Cf. odpowiedni w CBPR. — Ilość sztuk, waga każdej sztuki amunicyjnej, prochy itd. broń różna, muszkiety, etc. podane. —

III. Rozmaite wypisy i wycinki, różnych rąk i formatów razem zebrane i owinięte w papier zatytułowany tym zbiorem: „Strödda Handlingar och uppsatser rörande Polens historia (Afskrifter)". Wszystko kopie:

1) „Mandatum Regis Sigismundi in Gedano ad apportandum libros Lutheranos" tj. właściwie zakaz 1526 Sabb. intra Octavam Visit. Mariae. oraz formularz aktów prawnych „In causa beneficiali libellus: — „Exceptio suspicionis contra auditorem: — „Instrumentum cessionis: — Kiss. XVI w. wypisy z książki „Decisiones Magni Stephani Aufferij. Lugduni 1508." —

2) list Zygmunta III do stanów czeskich 1618 1/9 Vars. w sprawie ces. Ferdynanda.

3) list Władysława IV do Chrystyana IV króla Danii 1637 27/12 Vars. długi i ważny list o handel Gdański i flotę.

4) „Relatio gloriosissimae victoriae Sereniss. Domini Dni. Ioannis Casimiri Poloniae et Sueciae Regis Potentissimi de Hano Krimensi rebellibusque Kosacis et foederatis die XXX mensis Junij A. D. 1651 apud Beresteczko obtentae." incip. „Contracto undique in unum apud Sokalum omni exercitu Rex provenerat decima quinta Junij ..." 5 kart szczegółowego opisu. warto skopiować. —

5) „Memoire fait à Paris le 30 Dec. 1735" incip. „Le soussigné ambassadeur du Roy et de la republique de Pologne a l'honneur de représenter à Sa Majesté Très Chrétienne que le Roy de Pologne et les Etats confédérez ont été plongés dans la douleur la plus profonde en recevant la nouvelle

qu'il leur a donnée des articles des préliminaires de Vienne qui les regardent selon la notification tardive que les ministres de S. M. T. C. lui en ont fait....." podp. Czarowski. kopia współczesna. 10 kart.

6) „Des Herrn Gen. v. Zulich Relation von dem Königl. Polnischen und Churfürstl. Sächsischen Hofe." 9 arkusz. niem. „Weil meine Schuldigkeit es erfordert daß nach geendigter der mir allergnädigst anvertrauten negociation ich von des Königl. Polnischen und Churfürstl. Sächsischen Hofes Absicht wie auch von des Königreichs Pohlen und Chur fürstenthums Sachsen jetzigem Zustande einen ausführlichen bericht abstatte, so...." podp. „Stockholm, d. 14 Februar 1733. G. Zülich." – warto skopiować.

7) Szwedzkie (i francuskie) wypisy i notatki o Polsce (4 arkusze). „Polen kallades Europeiska Skytien i terx...tid blef intaget af Sarmaterne eller Saromaterne ett folck ifrån Georgien och Circassien....." bez wartości. – Wreszcie (wypisy z manifestu Willborsenga) luźne kartki „Descriptio Poloniae" w rodzaju zwykłej w XVII i XVIII w. i instrukcji – „Pohlnische Cron Competenten" niemieckie wiersz. – niezły – przepisać – oryginalny v końcu patent z o...iem na godność ministerialis Regni generalis. Cracoviae in comitiis coronationis nostrae 1697. pod pieczęcią mniejszą koronną i podpisem Karola Tarły podkanclerzego. Co to za godność??

IV. Mss. pap., 199 x 318 mm., jedną ręką XVII w. pisany, kart. około 200, opr. współczesna w czerwoną świńską skórę, zawiera (na okładce:) „REVISIA OECONOMY SZAWELSKIEY" Opis miasta Szawel miasteczek i wójtostw należących do tej ekonomii – dokładny – na końcu: „Ktorą to Rewizyą Oeconomij Szawelskiey takim słowy..wy sposobem oną rękami naszymi podpisawszy y pieczęci swe na niey przyłożywszy jedne do Skarbu W° X. Litt. odsyłamy a drugą do Jego Krolewskiej Miłości Pana naszego Miłościwego bierzemy. Działo się w Szawlach dnie 5 Wrzesnia

pit secundus prologus. Credo generosum animum preter domini ubi finis noster preter se ipsum et archanas curas suas....“ – p. 9². „Qualiter dives surgit media nocte. Surgit occupatus infelix habitator urbium media nocte....“ Dzieło kończy się na str. 93ª (i reszta kol.ª tej stronicy i reszta wogóle tej karty wyciętą) „.....hoc unum dicere viderentur. bene suades. recte consulis. verum dicis. Explicit liber laureati poete francisci petrarche de laude vite solitarie.“ –
Na marginesie górnym str. 3 inną, współczesną ręką „Iste liber est de libraria Rdi. pris dni Epi Warmien. et intitulatur franciscus petrarcha de vita solitaria sed primus prologus non est de libro.“ – Ręką nowsz. bibliotekarza zanotowany „Nr 267.“ – Na marginesie kontordowym nalepionej na wewnętrznej stronie wierzchniej okładki: „Inköpt på C.A.E. Reuterholms auktion 23 Nov. 1864 för 8 Rdr. 35 öre. № 31.“ – str. 1. u góry „Franciscus petrarcha de vita solitaria.“

Sverige

I. Stockholm – Pensum.

38

1) Riksarchivet
*) 2) Kongliga Biblioteket
3) Krigsarchivet
4) drobne zbiory –
5) Skokloster-archivet.

6) uporządkować Pbg.
7) zamknąć korrespond.
8) wysłać rzeczy.
9) zwiedzić przyg…
10) Stockholm.

II. Upsala.
Universitets biblioteket.

III. Lund
Universitetsbiblioteket.

IV. Linköping.
Gymnasial biblioteket.

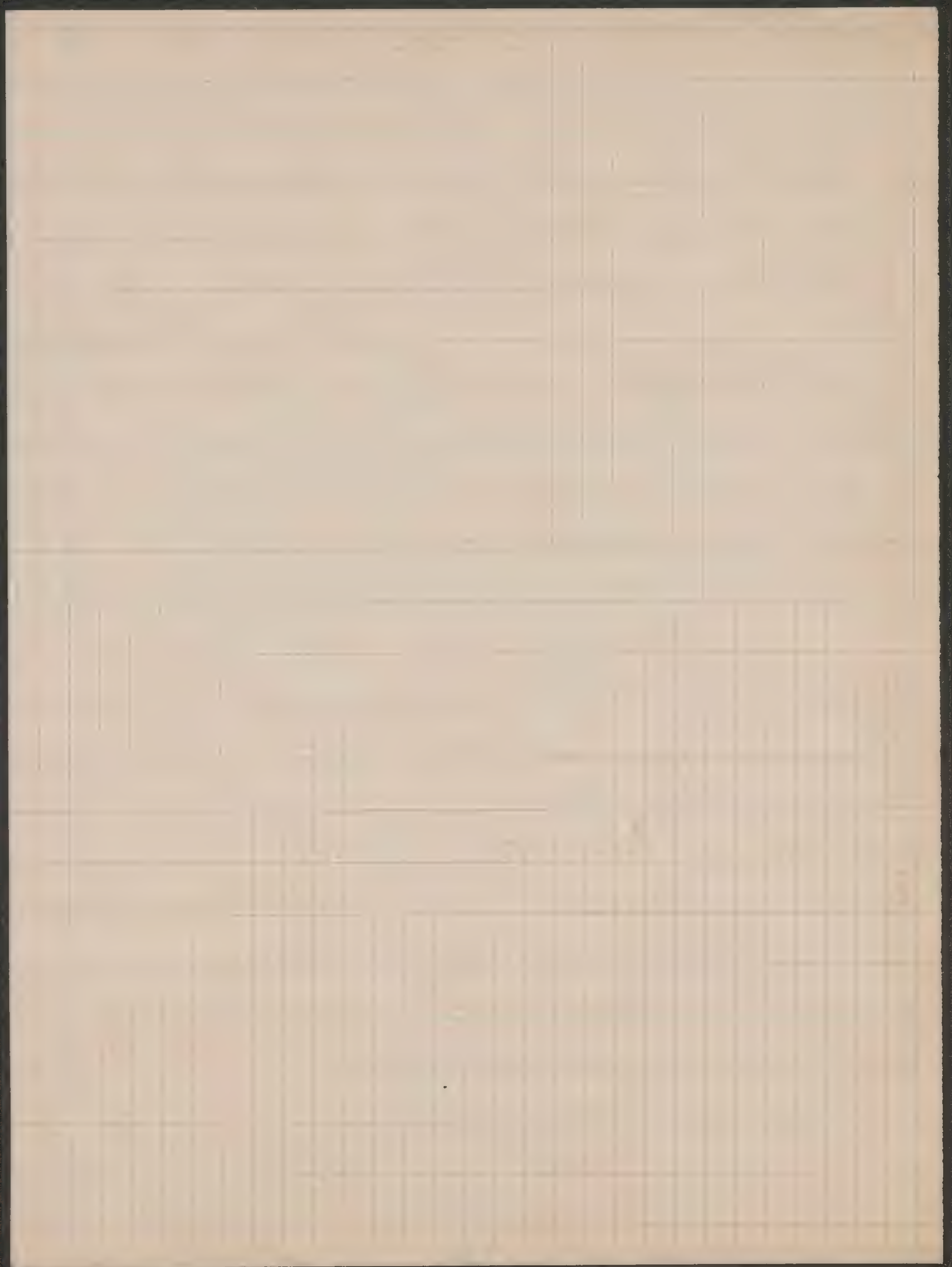
Literatura: Dobrovsky
Dudik
Przezdziecki
Albertrandi
Tyszkiewicz
Prove.
Crumihow
Forsten.
Hipler.

Schirren.
Hildebrand – Bunge – Liv Est Urk.
Theiner.

w ogóle z pomocą Smolskiego Sketira.

Co Moskale zrobili za źródeł jak tutaj będących. –

*) Poznać bibliotekę – uzupełnić tą Petersburgską bibliotekę.

Iter Sueticum
Albertrandi
1790.

Mss. Czart. 2416. pag. 115–226.

Joannis Albertrandi ... Iter Sueticum.

Dzieli się na

Część pierwsza. Pisma znalezione w Szwecyi i przez Albertr. przepisane.

1. Regestr pism zawartych w mss. u prywatnej osoby ... zupełnie przepisany. 1618–1657. mię. „Relatio tractatuum Livonicorum cum Carolo ...

2. Regestr pism zawartych w 3ch tomach ex bibl. gymnasii Lincopiensis. — przepisany

Tom 1. Hosiana 1539 – 1578.

Tom 2. Listy do Kromera pisane. 1547 – 1579.

Tom 3. Ido Ido. 1580 – 1589.

3. Kapitularz listów i innych pism Kromera.

Część druga. Mss. widziane – nieprzepisane.

1. Bibliot. królewska w Stokholmie.

a) Miscell. II in fol.

b) Miscell. III in fol.

c) cod. mss. in fol. „Hufwudh book." 1626–1701.

d) Volumen ingens mss. in fol. vitulina pelle tectum, insignia quaedam gentilitia utrique involucri lateri externis sunt impressa. Intus praefixus est titulus „Dannemarc Norvege Suede" Idemque in dorso voluminis iteratum. z tego 4 sztuki.

Opisuje pewne 5 mss. i twierdzi ... 9/7 1790 że Opisu [illegible] ograniczył, bo bibl. nie posiada katalogu mss. a rękopisy ...

1. Rękopisma z księgarni Graffa de Brahe pierwszego kanclerza szwedzkiego w Skog-Kloster, mil 3 od Upsali.
   a) repertr rzeczy w jednym tomie blisko 800 kart mających 1609–1616. ważny mss. rokoszowy.
   b) repertr samego tomu kart 500 z tejże księgarni: 1606–1626 rokoszowy.
   c) repertr samego tomu kart 1000 z tejże księgarni: 1606–1608. ważny mss. rokoszowy. koniec oddarty.
   d) repertr samego tomu z tejże księgarni: 1609–1611. zacz. od dyaryusza odnoszącego się do Maryny Mniszchówny. pm. „relacya Komorowskiego o spaleniu Moskwy i zmianie bojar tamecznych."
   e) repertr jeden samego tomu kart 600 w tejże księgarni: 1605–1644. akta i dokum. do wojen moskiewskich.
   f) repertr rozproszonych rękopisów z tejże księgarni: Oryginały aktów, Sobieskiego Jakóba Commentarius, Opis wojny mosk. 1632 (oblężenie Smoleńska z mapami). 69 nrów. rzeczy przeważnie XVII w. lecz i XVI a też 5 tomów Długosza.

2. Repertr rękopisów w księgarni Akad. Upsalskiej:
   a) 6–8 fascykułów ogromnych korrespond. biskupów Warmińskich.
   b) Hist. litewska Macieja Stryjkowskiego przetłumaczona na język cerkiewno słowiański.
   c) Słownik polsko Słowiański Отца и Иеромонаха СИМЕОНА ПОЛОЦКОГО od lit. A do M. reszty niema.
   d) fascykuł listów oryginalnych z XVII w. które bibliotece przysłał Jakób Areskewius. z XVII w. Marya Ludwika i Jan III Sobieski.
   e) dyaryusz króla Eryka XIV, dużo w nim Poloniców.
   f) Hosiana 1569–1572 (Cromeriana etc.)
   g) Hosiana 1569–1572. [fig. czy dziś nie u Czartor?]
   h) Dantiscana. tom bardzo gruby.

3. Rzeczy w Kopenhadze. bibl. król.

4. Collectio Palmschöldiana in Upsaliensis Universitatis bibliotheca. tomy V, VIII, IX, XI, XIV, XV, XVII.
   Ex eadem collectione N. IV. Acta publica saecu Polonica tom VIII.

5. Acta saecu Polonica collectionis Lindenianae in eadem bibliotheca. Tomi III.

6. Extrait du Catalogue des pièces detachées feuilles volantes etc. de Mr. d'Engeström conseiller de la Grande Chancellerie ..... 1587–1739.

7. Appendix eorum quae ornatissimus adolescens J. S. indicavit reperta in arce Tidolm quae comitum de Ryderstolpe propria est.

(moc rzeczy włosko-polskich z XVI wieku, sprawa Barska, listy Zygm. Aug. z Krommerem, Kłoczewskim, Solikowskim, – conciones 1537 – rzeczy z XVII wieku, w ogóle dość interesujące tytuły i marca tego. czy luzem, czy w aktach, czy to jeden mss. niewiadomo.).

Tyszkiewicz Eust. hr., Listy o Szwecji, t. I–II. Wilno 1846.

M. Malinowski udzielił mu notat Albertrandego z Szwecji (1790)

t. I. p. 41–45. Rękopisma z biblijoteki królewskiej w Stockholmie. (przedrukowat z Iter suecicum Albertrandiego.).

p. 46–51. Spis nagrobków odnoszących się do Polski – i.a.
21) Stanislaus Hosius Card. Eps. Varm. concilii Tridentini praeses.
23) P. Martinus Laterna Polonus a Suecis hereticis pro Catholica fide in mare demersus Sept. 1598.

Zamek Gripsholm – Dużo portretów polskich.

p. 117–157. Wiadomość szczegółowa o misyi Długosza z 1590 r. i przedruk notat Albertrandego z Skokloster.

p. 167–169. Polonica w Archiwum państwowem w Stockholmie.

p. 177–180. Polonica w bibliotece Uniwersytetu w Lund.

p. 192. Polonica w bibliotece zamku Löberöd hr. de la Gardie.

t. II. p. 40–63. Polonica w bibliotece gimnazyum w Linköping. z notat Albertrandego.

Przezdziecki Alex. hr. Szwecya, Wspomnienia jesienne Wilno, 1857. 8° – są to tylko listy z podróży, naukowego materyału niema. – Rugia, Skania, Stockholm, Upsala.

Чтения въ Импер. Обществѣ Исторіи и Древностей Россійскихъ при Московскомъ Университетѣ. годъ 1861. – книга 4ая.

pag. 39 – 50.

Чумиковъ, Акты до русской и польской исторіи относящіяся, въ нѣкоторыхъ архивахъ Швеціи.

1. Рукописи въ Skogkloster, имѣніи гр. Brahe, близъ Упсали.

1. Сеймъ вальный Варшавскій 1611. по взятіи Смоленска и Москвы.
2. Инструкція отъ всего рыцарства въ Москвѣ, данная посламъ къ Его Величеству П. Гаевскому и Р. Г. Млодзяновскому. 1611 11/VII.
3. Отвѣтъ Его Величества на то рыцарству, Вильно 20/VIII 1611.
4. Инструкція для вальнаго коронаго сейма въ Варшавѣ созваннаго къ 26/IX отъ всего рыцарства въ Москвѣ 19/IX 1611.
5. Отвѣтъ на то.
6. Протестація Велик. Княжества Литовскаго касательно продолженія войны съ Москвою.
7. На это отвѣтъ отъ рыцарства. (lat.)
8. Отвѣтъ и оборона кровавыхъ заслугъ рыцарства во время московской экспедиціи.
9. Посольство Лифляндскаго рыцарства отправившееся въ Москву съ гетманомъ Литовскимъ.
10. Посольство къ сенатору Мнишку.
11. Инструкція данная посламъ или комисарамъ посланнымъ для переговоровъ съ думными боярами и всѣми чинами Московскаго государства дана на сеймѣ Варшавскомъ 1615 г. 26 Марта.
12. Письмо къ королю отъ тѣхъ комисаровъ изъ Смоленска 1615 8/XI
13. Письмо Лисовскаго къ канцлеру Литовскому объ ограбленныхъ въ землѣ Московской. 1615 – 1616
14. Письмо къ Турецкому Султану и отвѣтъ о дѣлахъ Московскихъ Января 1616.
15. Письмо императора Матвія къ Сигизмунду III 6/XI о мирѣ съ Москвою (Лат).
16. Договорные пункты посольства Московскаго присланные съ княземъ Трубецкимъ, Солтыкомъ и Васильемъ

Осиповичемъ.
17. Письмо изъ Москвы о переговорахъ отъ гетмана Литовск.
18. Прошеніе о договорѣ пословъ Московскихъ къ гг. Сенаторамъ.
19. Письмо къ Его Королевскому Величеству отъ бояръ московскихъ изъ подъ Андронова.
20. Просьба плѣнныхъ изъ Валахіи къ воеводѣ Русск[ому].
21. Письмо Шуйского къ Сигизмунду III изъ Москвы Іюля 1616 г.
22. Краткое изложеніе о веденіи войны съ Москвою для Его Королевского Величества составлено Яномъ Петромъ Сапѣгою
23. князю Мстиславскому письмо 18 Окт. 1610.
24. Путевой дневникъ отъ Москвы.
25. Совѣщательная форма посланная из боярамъ.
26. Пункты мира Столбовскаго. (лат.)
27. Отвѣтъ пословъ польскихъ и Литовскихъ посламъ Московскимъ 27 Ноября 1615.
28. Отвѣтъ Боярамъ Московскимъ въ Москвѣ на словахъ данный
29. На то возраженіе.
30. О Самозванцахъ.
31. Протестація польскихъ коммиссаровъ посламъ въ Москву предъ посломъ Цесарскимъ. 1616 12/I
32. Универсалъ Владислава избраннаго Царя Московскаго къ государству Московскому.
33. Письмо къ коммиссарамъ (польскимъ) отъ Бояръ изъ столицы во Вязьму. 15 Декаб. 1617.
34. Инструкція коммиссарамъ отправленнымъ при Владиславѣ къ Боярамъ думнымъ въ Москвѣ изъ Вязьмы 29 Декабря 1617.
35. Письмо отъ Бояръ къ Панамъ Радамъ 1622 12/VIII.
36. Письмо отъ Бояръ Московскихъ къ польскимъ коммиссарамъ черезъ гонца ихъ Степана Лещукова въ Вязьмѣ отданное 12 Мая 1618.
37. Копія съ перемирнаго листа отъ коммиссаровъ

Московскихъ 1618 г.

38. Письмо пословъ Московскихъ къ Митрополиту Филарету 3 Апрѣля 1619.

39. Содержаніе письма ~~пос~~чиновъ Московскихъ къ пан. Радамъ (1619

40. Письмо Михаила Феодоровича и Митрополита Филарета къ войску Запорожскому. 7139 г. Янв. 23 дня.

41. Мирныя статьи для коммиссаровъ 7142 г.

42. Письмо отъ Бояръ Думныхъ къ Панамъ Радамъ черезъ Горихвостова присланъ.

43. Письмо отъ Пановъ Радъ къ Боярамъ 1634 4/I.

44. На него отвѣтъ.

45. Опасная грамота данная Сенаторами короля Польскаго Коммиссарамъ 1634. 4/III.

46. Кондиціи всему Московскому войску которое съ Шеиномъ и товарищами его подъ Смоленскомъ обложено отъ Кристофа Радзивила 1634 24/II.

47. На это отвѣтъ отъ Бояръ 27 Марта.

48. Условія мира вѣчнаго съ Москвою заключеннаго 14 Января 1634 г.

49. Вѣрительная грамота посламъ Владислава IV къ Михаилу Феодоровичу 1635 г.

50. Извѣстіе о переговорахъ съ послами Московскими А. Львовымъ, С. Пушкинымъ, дьякомъ Иваномъ Волошаниномъ 1644 въ Краковѣ зачатые а въ Варшавѣ оконченные 1645 г.

51. На это отвѣтъ.

52. Посольство отъ Рыцарства подъ Москвою находящагося къ Его Королевскому Величеству подъ Смоленскъ присланное.

53. Кондиціи поданныя Его Королевск. Величеству ~~от~~ рыцарствомъ находящимся подъ Москвою.

54. Краткое повѣствованіе о Москвѣ ея торговлѣ, нравахъ и пр. составленное секретаремъ канцлера въ бытность его въ Москвѣ.

55. Листъ посла Царскаго къ Боярамъ 1616.
56. Отвѣтъ Пановъ Рады на письмо посланниковъ Московскихъ Шаховскаго и Нечаева.
57. Отъ Матѳея Императора Римскаго къ Сигизмунду III о дѣлахъ Московскихъ.
58. О посольствѣ Московскомъ которое Королевича на государство звало.
59. Восхваленіе славы Московской для привлеченія королевича на государство ихъ.
60. Обсужденіе кондицій поданныхъ съ Москвы.
61. Справедливъ и законенъ-ли предлогъ къ удержанію Московской земли.
62. Причины и польза Московскаго похода.
63. Перемиріе между Московскими боярами и гетманомъ Жолкевскимъ.
64. Торжествованіе (триумфъ) избранія Владислава на Царство Московское.
65. Письмо старосты Хмельницкаго Царицѣ Московск.
66. Письмо отъ Салтыкова изъ Ладоги. 6/II
67. Грамота Михаила Ѳедоровича къ Владиславу. (р.)
68. Воеводы которые одинъ за другимъ были побиты народомъ въ разныхъ городахъ Московскихъ послѣ измѣны Димитрію.
69. Письмо гетмана надъ войскомъ Литовскимъ Димитрію Іоанновичу. (р.)
70. Списокъ знатныхъ особъ польскихъ побитыхъ на Москвѣ.
71. Декларація Короля Польскаго касательно Московской экспедиціи.
72. Переписка Короля Польскаго съ Турецкимъ Султаномъ и Крымскимъ Ханомъ.
73. Циркуляръ войску чтобы поспѣшало въ Москву.
74. Донесенія воеводъ съ театра войны.

75. Отъ Царя Шуйскаго къ воеводѣ Смоленскому и обратно отъ старосты и посадскихъ людей Смоленскихъ къ Шуйскому.
76. Копія съ письма важной особы изъ Москвы къ Коронному Подкоморому. Окт. 8 дня 1613 и отвѣтъ.
77. Копія съ достовѣрнаго письма изъ подъ Москвы къ извѣстной особѣ. 28 Ноября.
78. Инструкція разнымъ лицамъ отъ Короля, къ ней секретное прибавленіе.
79. Письма и отвѣтъ на нихъ отъ рыцарства изъ подъ Москвы къ Его Корол. Велич. подъ Смоленскомъ.
80. Письмо Марины (Царицы) къ пану Пржилускому. 1609 10/XI.
81. Вѣдомость изъ подъ Москвы ~~...~~ послѣ прибытія пословъ въ обозѣ 21 декабря.
82. Реляція посольства по возвращеніи его изъ обоза подъ Москвою находящагося.
83. Отвѣтъ Патріарха Филарета, Бояръ, думныхъ людей и дворянъ изъ Москвы.
84. Отвѣтъ данный именемъ Его Корол. Величества изъ подъ Смоленска на просьбы Московскихъ Бояръ.
85. Инструкція польскому рыцарству и людямъ Московскимъ данная подъ Смоленскомъ 1610 18/IV.
86. Отъ Сергія архіепископа Смоленскаго къ Шуйскому.
87. Отъ Воеводы Смоленскаго къ Шуйскому.
88. Отъ Посадскихъ людей Смоленскихъ къ Шуйскому.
89. Отъ Воеводъ Смоленскихъ Шейна и Горчакова къ князю Дмитрію Ивановичу Шуйскому.
90. Отъ Сергія архіепископа Смоленск. къ Патріарху Гермогену.
91. Письма гетмана Жолкевскаго къ королю изъ разныхъ мѣстъ.
92. Письмо князя Мстиславскаго и иныхъ на Москвѣ Бояръ 18 Іюля изъ подъ Можайска.
93. Извлеченіе изъ письма гетмана въ столицу

на счетъ Шуйскаго писаннаго.
94. Отвѣтъ ему отъ бояръ.
95. Отъ Царицы Марины 28 Іюня 1610.
96. Письма разныхъ особъ относящіяся къ временамъ Междуцарствія.
97. Отъ гетмана по отобраніи присяги отъ бояръ.
99. Замиреніе между гетманомъ и боярами Московскими.
100. Добавочныя условія съ которыми послали Бояре къ Его Королевскому Величеству Голицына и иныхъ подъ Смоленскъ.
101. Присяга гетмана и всего рыцарства людямъ Московскимъ подъ Царевымъ Займищемъ.
102. Условія отъ Лжедимитрія и войска его и посольство отъ его войска присланныя подъ Смоленскъ 1610 22/VIII.
103. Переговоры Сенаторовъ съ посольствомъ Лжедимитрія.
104. Обещанія Лжедимитрія войску своему и народамъ польскому и Литовскому. 20 Февраля 1609.
105. Обещанія Царицы Марины тому же войску. 1609.
106. Посольство Московское князя Василія Васильевича Голицына 22 Октября.
107. Письмо патріарха Московскаго изъ столицы къ митрополиту Ростовскому.
108. Отвѣтъ боярамъ на посольство Голицына.
109. Копія съ письма къ Его Королевскому Величеству отъ Бояръ изъ столицы привезеннаго Иваномъ Безобразовымъ 1 Февраля.
110. Отъ князя Мстиславскаго и другихъ бояръ къ Его Королевскому Величеству.
111. Циркуляръ Ляпунова.
112. Рѣчь о томъ: дать-ли Королевича на государство Московское?
113. Изслѣдованіе измѣны на Москвѣ 7119 г. 8 Октября.
114. Смерть Лжедимитрія подъ Калугой 27 декабря 1610 г.

115. Челобитная Его Королевскому Величеству Пословъ Московскихъ.
116. Письмо Салтыкова и бояръ изъ столицы къ Е. Корол. Велич.
117. Реляція П. Коморскаго (?) о пожарѣ Московскомъ и объ измѣнѣ тамошнихъ бояръ.
118. О взятіи Смоленска.
119. Отвѣтъ обывателямъ Новгородскимъ.
120. Отъ намѣстника Смоленскаго Ивана Семеновича Куракина къ Сапѣгѣ 7115 г.
121. Отъ Короля Жигмонта III Московскаго Государства Боярамъ и всѣмъ сословіямъ отвѣтъ на статьи и просьбы ихъ 1610 г. 4 Февраля.
122. Посольство Московское отъ Шуйскаго. 3 Января 1607 г.
123. О границахъ Московскихъ.
124. Рѣчи пословъ къ Царю
125. Письмо Михаила Феодоровича къ своему отцу (русск.)
126. Паспортъ Сигизмунда III до Москвы 1597 г.
127. Дневникъ въ которомъ содержится описаніе пути Марины до Москвы, рѣчи пословъ и Димитрія, въѣздъ, убіеніе Лжедимитрія (подробный разсказъ) и побіеніе Поляковъ 27 Мая 1606 г.
128. Дневникъ въ которомъ описывается война съ Самозванцами; многое о Маринѣ, сынѣ ея и Заруцкомъ.
129. Письмо отъ Ив. Иванов. Шуйскаго къ пану Николаю (Маркоцкому)
130. Дневникъ съ 1609 г. 3 Января гдѣ говорится о Скопинѣ Шуйскомъ.
131. Письмо отъ бояръ къ посламъ въ царствованіе (Михаила Феодоровича)
132. Дневникъ Московской экспедиціи 1633 г. 26 Августа.
133. Постановленіе между Поляками въ Москвѣ находящимися и Думными Боярами 1610 7 Ноября.
134. О посольствѣ Алексѣя Михайловича 1644 въ Августѣ.
135. Письмо Михаила Феодоровича къ Сигизмунду III.

136. Инструкция посламъ въ Москву 1634. 19 декабря
137. Русская переписка между капитаномъ [I.Mic.] Дорогобужскимъ и Москвою.
138. Письмо къ Королю отъ гетмана изъ Москвы 1611 21/
139. Постановленіе вѣчнаго мира между Владиславомъ IV и Михаиломъ Өедоровичемъ.
140. Стихотвореніе (польское) о войнѣ съ Великимъ Княземъ Московскимъ Василіемъ 1606.
141. Письма съ собственноручною подписью Лжедимитрія изъ подъ Москвы въ Январѣ и Мартѣ.
142. Рѣчь посланника Московскаго и отвѣтъ Пановъ Радъ на письмо его.
143. Письмо (русское) Сигизмунда въ Москву.
144. Отъ Бояръ (времени Михаила Өедоровича) въ Польшу тетрадь безъ начала.
145. Разсужденія бояръ думныхъ съ польскими послами (времени Михаила Өедоровича).
146. Тетрадь русская нач.: „По приказанію боярина М. Б. Шеина...."
147. Тоже о войнѣ 1611 г.
148. Мирные переговоры въ слѣдствіе посольства Тороквастова.
149. Русскія записочки, письма къ частнымъ лицамъ челобитныя къ Лжедимитрію. (около 300).
150. Историческое описаніе Швеціи и ея войны съ сосѣдними державами. 1606 (швед.)
151. Договорные пункты между Его Царскимъ Величествомъ и Королемъ Польскимъ. 1667 г.
152. Книга поѣздка въ Украину въ 1658 г.

V. Рукописи хранящіяся въ государственномъ Архивѣ въ Стокгольмѣ.

1. Перемирныя грамоты между Псковомъ и Гермейстеромъ В. Ф. Плеттенбергомъ въ правленіе Василія Ивановича, въ Новгородѣ 1509 г.
2. Тоже 18 Іюня 1554 года.
3. Грамота Московскихъ людей къ Чинамъ Новгородскимъ о побѣдѣ надъ Поляками и ихъ бѣгствѣ изъ Москвы 15 Ноября 7121 г. (швед.)
4. Дѣла Московскія отъ 1340 по 1661.
5. Различные акты Московскіе отъ 1501 по 1710.
6. Дѣла Польско-Русскія 1609–1636.
7. Польская корреспонденція касающаяся Сѣверной войны 1700–1718.
8. Письмо Богдана Хмельницкаго гетмана.
9. Письмо Махметъ-Гирея (Крымскаго Хана) къ С. Потоцкому.
10. Описаніе Посольства Польскаго въ Россію 1667.
11. Условія мира между Польшею и Россіею 1634.
12. Письма о войнѣ русской въ Польшѣ русскаго полковника Шульца (франц.).

Uwagi o tym spisie Czumikowa.

Czumikow widocznie znalazł w Skoghloster nie-wielką tylko liczbę tomów - większą część zapewne przytoczonych tu aktów znajduje się w jedynym tylko tomie zawierającym polsko-moskiewskie miscellanea i powstałym niewątpliwie w Polsce. Wszystkie prawie akta pawyższego spisu są w języku polskim. Czumikow wyżej oznacza, że to polski dokument redagowany. Opuszczam to oczywiście. - Akta powyższych obu spisów pokrywają ołówkiem. Czumikow ani nie numerował ani sygnatury tomów, przytoczonych, ani pagenacji nie podawał. Opuszczona oczywiście pionowo postawionemi kropkami. Opuszczałem tylko to, co wedle tytułu u Czumikowa przytoczonego nie mogło się odnosić ani ku Polsce ani ku polsko-moskiewskim stosunkom. Ilko Ś. - Kraków 1881.

Prowe L. Dr. Mittheilungen aus schwedischen Archiven und Bibliotheken. Berlin 1853, 4°. VIII u. 64. mit 2 litograph. Tafeln.

P. robił poszukiwania w Stockholmie (Riksarchiv i kon. Bibliotekel) w Skokloster, w Upsali (bibl. uniwersytecka), w Linköping (gimnazyalna bibl.), w Strengnäs, w Westerås, w Lund bibl. uniwersytecka). pracował 6 tygodni.

P. dzieli swe krótkie sprawozdanie na 9 części:

I. wylicza drobiazgowo Copernicana w archiwum państw. w Stockholmie i w Uniwersyteckiej bibliot. w Upsali. i drukuje kilka listów Kopernika, notatek jego i kilka aktów odnoszących się do Kopernika, książki i jego biblioteki etc.

II. podaje wyczerpującą wiadomość o mieście kronik 30 letniej wojny Bolesława Filipa v. Chemnitz.

III. (i IV; Prussica z Archiwum państw. w Stockholmie. W właściwem archiwum pozostał – w 1798 rząd zwędzki odesłał część pewną archiwaliów pruskich do Berlina – tylko jeden fascykuł archiwaliów pochodzący z właściwych Prus. Jest to convolut pt. „Handlingar rörande Bishops Stiftet Ermeland i Preussen och Cardinal Stanislaus Hosius". – wylicza i streszcza, i excerpuje listy ks. Albrechta do kapituły warmińskiej – syna jego Albrechta Fryderyka (jeden z poleceniem Lukasa Dawida historyka drukuje) – listy bpów warmińskich Fabiana de Lusianis, Maurycego Ferbera, Jana Dantyszka, Hozyusza 1561 13/1 Viennae prawie cały drukuje), Kromera, Rudnickiego – królowej Bony 1526 12/7 Crac. (drukuje) – Zygm. I. 1540 Wszystkie te listy do kapituły Warm. 4 listy kardynałów: Hozyusza do Zygm. Augusta – list króla Stefana do kapituły warmińskiej 1577 7/11 Marienburgi – list Kromera do Radziejowskiego, list Stan. Żelisławskiego bpa chełmińskiego – 23/12 1562 Philipus – etc. – 1 list polski

Stanisł. Kłoczowskiego do kr. Krasińskiego. Neapoli 7/12 1571.
— strzewa dokumenty odnoszące się do sporów kapituły z Hozjuszem i Kromerem.
— trzewa inne Varmiensia i wyłącza uczeltdze wabane Polonica z 1587 etc.
Niewiele znajduje się innych Prussica (excl. Warmią) w archiwum - kilka drobnych i nieważnych konwolutów odnoszących się do stosunków Gdańska, Elbląga, Torunia z Oxenstjerną, Karolem XII i do prowiantowania wojsk Karola X. —
IV. Axel Oxenstjernas Arkiv. — Do 1848 r. znajdowało się to ogromnie ważne Archiwum w majątku Tidö który niegdyś należał do Oxenstjerny. Kilkakrotnie zmieniał ten majątek właścicieli. Państwo kupiło 1848 archiwum i wcieliło jako odrębną całość do Riksarkiv. Zawiera oprawne księgi i konwoluty, tych odnosi się 14 do Prus i Brandenburgii — 28 do Pomorza — 43 do Polski — 66 do Niemiec. Kilku konwolutów spis niema.
1) strzewa ogólnikowo kilka konwolutów zur Geschichte ~~Polens~~ Preussens und Brandenburgs — dużo jest tam Polonikow. - Gnieźnie, i bourgquowie.
2) strzewa dokumenty „Die aus Dtschld. weggeführten Dokumente des Oxenstjernaschen Archivs".
V. Król. Biblioteka w Stockholmie. — cf. Dudik —
Długosz z bibl. Magnusa de la Gardie kanclerza.
VI. Bibl. hr. Brahe w Skokloster pod Upsalą nad jeziorem Mälar. Zamek zbudowany na wzór zamku w Aschaffenburg przez Karola Gustawa Wrangla. Po Wranglach przeszła dziedzictwem do hr. Brahe. Wrangel założył tam rodzaj narodowego muzeum — starożytności, broni i td. biblioteki i archiwa łupem w Polsce i z Niemczech. — Następcy powiększali. Tam dostała

się części biblioteki hr. Bjelke. Biblioteka liczy 20000 tomów oryginalnych dokumentów 354, — rękopisów 500 — 11 konwolutów do polskiej historyi — i jeszcze 300 voll. korespondencyi do Wranglów i Brahów z XVII w — portrety królów warmińskich. Polonica:

odpis pertraktacyj pokojowych w Szczecinie 1570 — może być w [illegible] Kromera —

5 voll. Długosza przepiękny odpis z XVI w. data 1588. należał do biblioteki Łukasza z Bogusławic Szczawińskiego kant. łęczyckiego — potem do Jana Szczawińskiego [illegible] łęczyckiego — kupiony przez hr. Bjelke w Stockholmie 18/2 1752

Gedanensia.

VII. Upsalska bibl. uniwersytecka. najbogatsza — bo dowództwo zdobyte biblioteki jej ofiarowali. — pruskie braunsberskie, katalog mss. biblioteki Jezuitów w Braunsberdze — katalog biblioteki jezuickiej poznańskiej — wiele jezuickich z Braunsbergi, ciekawe. — 2 zbiory listów, jeden „Varsorum epistolae" zawiera Hosiana z 1555/80 — Zamoysciana Radziwiłłiana i w ogóle Varmiensia, Cromeriana (12 listów Fabiana Quadrantina 1578–1587) — drugi jeszcze Dantiscana cf. Hipler Analecta Varm.

VIII. Linköping. gymnazyalna biblioteka — zawiera: Varmiensia (Hosiana, Cromeriana, Dantiscana) z zbioru bpa Eryka Benzeliusa. W Cromerianach 2 listy ciekawe Possevina. — Prussica-Polona z XV w.

IX. Gimnazyalne biblioteki w Strengnäs i Westerås — z bibliotek praskich i ołomunieckich oraz z Braunsbergi. Uniwersytecka w Lund. — Prussiców w tych 3ch niewiele lub żadne — o Polonicach milczy. —

Smutno jednak to, że wojowie szwedzcy sami zabierali i zbierali, więc te dostawały się do domów prywatnych i częściowo zginęły. Stosunkowo nieraz nie się [illegible] — Porządna robota — przyśpieszyć przy mojem sprawozdaniu

---

[illegible]
[illegible]
[illegible]
Hipler
Albertrandi
[illegible]

[illegible]
Forster
wyd. [illegible]

Якубовъ. К. Русскія руко-
писи Стокгольмскаго госу-
дарственнаго Архива.
Москва 1891. 8° стр. 78.
(оттискъ изъ Чтеній въ
И.О.И. и Др. Росс. за 1890 г.).

Riksarkivet dużo posiada „русскихъ рукописей". Pierwszy dał o nich wiadomość prof. uniw. w Helsingforsie Соловьевъ który w 1837–1840 ~~z polecenia Archeograficznej komisyi~~ podróżował w naukowym celu po Szwecyi, odpisywał dokumenty i niektóre nabywał i ~~w 1846~~ Archeograficznej komisyi ~~przy~~ sprawozdania przesyłał. Z jego kopii w 1846 wydano trochę aktów w I i II t. Дополненій къ Актамъ Историческимъ. — Sprawozdania Sołowjowa wydano w 1885 i 1886 r. w Протоколахъ Засѣданій Археографической комиссіи — выпускъ I i II.

Katalog „Muscovitica" zrobiony przez urzędnika archiwum Bovalliusa poprawił i wydał bar. Taube w 1879 w „Meddelanden från Svenska Riks Archivet" — dopełnienia w zesz. XIII. 1888

Prof. Hjärne wydał w Historisk Bibliotek 1880 zesz. III. pag. 533–554 „Brefvexling mellan konung Johan III och Czar Ivan Vasilievitsch

1568-1577." — z [illegible] zdaje się relacyi Sołowiowa korzystał jakiś Beredników (Бередниковъ) cf. Дополненія къ Актамъ Историческимъ i Протоколы засѣданій Археографической Коммиссіи выпускъ II. стр. 4-11.

Sołowiow twierdzi, że Rossica w Riksarkivet pochodzą z 4ch źródeł.
1) Zbiór De la Gardie
2) Брагегозская [zapewne Skokloster]
3) отдѣльная, дипломатическая коллекція, составленная изъ актовъ XV–XVII столѣтія.
4) собраніе государственныхъ актовъ или царскихъ грамотъ.

Co do 1) Jakób De la Gardie wywiózł około 1615 r. z Nowogrodu mnóstwo papierów — zdaje się nowogrodzkiego archiwum część. W Nowogród należy wówczas do Szwecyi (?).

W ogóle — i słusznie — nadmienia Якубовъ że podział Sołowiowa nie ma sensu, że go przedewszystkiem nie ma. Cf. Taube w Meddelanden — Muscovitica.

Якубовъ uporządkował Rossica.

Główny zbiór de la Gardie Nowogrodzki. Oddział 1: Столбцы. N.N. 1-47. (1598 1604-1616. (19 drabinek). — 2. Приказные книги и тетради oddział N.N. 118 — niektóre ekscerpcje — głównie 1604-1617.

Polonica desunt.

Astron. – Tabulae regulae et figurae astronomicae.
Naturvetenskap. – Exc. ex scriptis Dni Alberti Magni.
– Alberti Magni liber animalium – cod. membr. fol.
Philosofi. – in 4° N. 9. Joh. Wycliff. tractatus duo – de gradibus duationum temporis
de veris utilitatibus

Musik – cato – i Skönc vetenskap.

Klassiska författare – 27. Virgilii Opp. ex bibl. Braunsberg. eccle.
Vitterhet. nylatinska. – Petrarca de vita solitaria – 1300.
kopior. warm

– Historia Trojana Guidonis de Columna
utlka invsci a [illegible] Speelani

Vitterhet. slavisk. 7. – en polsk bok (???)
– trenne stycken Ryska – Armeniska och polska böcker – in 8°

Bibliografi – Stanislaus Kossacki Index librorum ... in bibliotheca D. Sigismundi II Augusti 1553. ms. o.73.
Teologi – (8) Biblia sacra slavonica.
Psalterium Davidis slavonica. in 4°

Zygmunt III z Bożej łaski król Polski etc.

Urodzony wiernie nam miły. Wyrozumieliśmy z pisania Wierności Twej co się tam w tym miejscu pobliżu Wierności Twej od ludzi nieprzyjacielskich stało i czego się w tym obawiasz dalej. Na taki przypadek inszego prędkiego ratunku nie baczymy, gdzieby zwłaszcza te tam okręty nie odeszły, a baczyłbyś żeby znowu z większą potęgą następować tam ci ludzie chcieli jedno wybrańce z pobliskich tam tego miejsca dóbr naszych i z starostw naszych, z Pomorskiego województwa a jeśliby tego potrzebę baczył, tedy i z Malborskiego i dalej [!] jeśliby gwałt był to jest z Chełmińskiego także [!] województwa. Dla czego posyłamy do Wierności Twej uniwersały na ruszenie tych wybrańców –

Iter Suecicum

Stockholm.

Kgl. Riksarkiv. z archiwum kancl. Axel Oxenstjerna.
„Handlingar rörande Polen och Preussen 1284 – 1587."
Dosyć gruby foliał zawiera odpisy rozmaitych aktów publicznych i prywatnych, głównie odnoszących się do Prus i przeważnie w niemieckim języku.

II A. Martinus Mierzeiewski Tribunus et Vicecapitaneus Rozanensis et Macoviensis — pieczątka z herbem Szaszor.

~~oz. do~~ Claudi Rangoni nuncjusz IIIIIIIII
Petr. Card. Aldobr.
(Fabian Konopacki do nuncjusza II)
Simoneta F. nuntius II
Claudius Aquaviva gen. S. J.
Piotr Gembicki
Flaminius Hercules IIIII
Bedliński Albert. III+10. z Rzymu 1610 polsku i z włosk.
Jan Zygmunt margr. elektor brandenb. 1618 (podp. Jerzy Wilhelm)
Laurentius Trebnitz z Wrążimy.
Reinhold Heidenstein.
Jan Gembicki z Ingolstadu.
Adam Gostawski z Bononii
Fr. Philippus prior Oliwski
Scipio Card. Borghese III
Alex. Card. Montalto (o wojnie tureckiej 1612) IIIIII
Rob. Card. Ubaldinus
Card. Melino
Fran. Diotallevi nuncius.

Grzeg. Malaszewski poseł włoski.
de Torre Cosmus bis. Card. nuncius IIIIII
Vitelleschi Mutius gen. S. J.
Lancelotti Joan. Bapt. nuncjusz II

do nuncjusza

do bpa di SanSevero nuncjusza na pobyt w Polsce 1595. C. bp. Cremony.
do aepa Baranowskiego Claud. Rangoni ~~[illegible]~~
do kanonika Jana Madalińskiego Gnieźn. pozn. Wrocław. – który się podp.
do kan. Gembickiego 2 listy.

do kanon. Mateusza Jagodowskiego płockiego – korespondencja –
33 listów ks. Judyckiego archidyakona pomorskiego z Rzymu 1654 – 55.
S. aepi. Pisarum do ks. Karola Ferdyn.
19 Hieronima Paulucci

[illegible]

[illegible] 12

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Acta Historica.

Karl XI –
Handlingar rörande kon. Stanislaw
och polska kofret.

Karl XII tid. Handlingar rörande konfederationer, 11 konwolutów odnoszących się tylko do Polski –

Acta historica z czasów Karola Gustawa 17 olbrzymich konwolutów odnoszących się całkiem do Polski i czasów [illegible]. Opis tego w pracy ks. Arnolda Wittenberga "Karol Gustaw Wrangel, bar. [illegible] [illegible] Polonica."

B. Radziwill vel H. Radziwill, bref till Carl X 1655–1657. 2 fasc. [illegible] oryg. Bogusława Radziwiłła i Hieronima Radziejowskiego

1 fol.

1 fol. „Bref till Kongl. Maj:t och andra från fält-herrar" 1655–1658. [illegible] originalen följande [illegible] [illegible], samt stk. [illegible]förhållanden —

---

vol. Allmänt [illegible] handlingar.

[illegible] / Tr. [illegible]

1 fol. Handlingar [illegible] [illegible] 1636–1657

1 fol. „Förhandlingar mellan Sverige och Polen" 1612–1665.

1 Korrespondens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

56

Besökande, som önskar begagna bok, hvilken ej finnes i Läsesalen, anmodas att å denna lapp teckna författare, titel &c., så noggrant ske kan. Lappen undertecknas och inlemnas i Lånesalen.

Endast en bok på hvar lapp!

3

Undertecknad anhåller att till begagnande här på stället få låna

och förbinder jag mig att aktsamt handtera och fullständigt återlemna det lånta, icke bringa papperen i annan ordning än den hvari de vid mottagandet sig befinna, icke utan vederbörlig tillåtelse på dem göra några anteckningar, icke heller på annat sätt dem smutsa och skada.

Stockholm i Kongl. Riksarkivet den 18

58

Undertecknad anhåller att till begagnande här på stället få låna

och förbinder jag mig att aktsamt handtera och fullständigt återlemna det lånta, icke bringa papperen i annan ordning än den hvari de vid mottagandet sig befinna, icke utan vederbörlig tillåtelse på dem göra några anteckningar, icke heller på annat sätt dem smutsa och skada.

Stockholm i Kongl. Riksarkivet den 18

Kongl. Riksarkivets publikationer:

1). Meddelanden från Svenska Riksarkivet, 15 häften (1877–91)

2) Konung Gustaf I:s Registratur, 13 band, (1861–91), omfattande tiden 1521–1540

3) Svenska Riksrådets protokoll, 6 band (1878–91).

4) Svenskt Diplomatarium, 3 band (1875–90), omfattande tiden från 1401 till och med 1418. — 4°

5) Svenska Riksdagsakter, 2 band (1887–92), omfattande tiden ~~efter~~ 1521–71

6) Lagförslag i Carl den niondes tid, 1 band, (1864)

7) Kyrkoordningar och förslag dertill före 1686, 2 band, (1872–87)

8) Svenska Riksarchivets pergamentsbref, 3 band (1866–72), omfattande tiden 1351–1400. Vidlyftigare förteckning, motsvarande register.

wszystkie inne in 8°.

1–5 oddaj dalej

6–8 [illegible]

Förteckning öfver de Polska Handlingarne i Oxenstiernska Archivet från Tidöö ordnade år 1867 af O. G. Oxenstierna.

1. Originalbref och diverse handlingar rörande Polen under konungarne Sigismund I. Sigismund II och Stephan Bathori:

Ett originalbref från Sigismund I till Drottning Bona Sforza; 3ne till honom från hans svärmoder Isabella af Aragonien; 10 st. originalbref och skrifvelser af Drottn: Bona.

Två bref af Sigismund II August; ett från hans första gemål Elisabeth af Österrike; två af hans tredje gemål Catharina af Mantua; ett från Kejsar Ferdinand 1a; 2ne originalbref af Kejsar Maximilian II; 5 st. origl. bref af Johannes Sigismund Zapolia, Furste af Siebenbürgen, vald Konung af Ungern; diverse personers bref till Sigismund II August m. fl. handlingar.

Accusatio criminalis contra nobiles tam Elbingensem quam Gja: densem 1569. Handl. rörl. Henrik af Valois och Stephan Bathori samt valtiderna förut och efteråt.

2. Bref och handlingar rörl. Polska Konungahusets förhållanden och affairer i Italien (rör. arfsrätten till Hertigdömet Bari).

Originaltraktat den 3 Maj 1476 emellan Ferdinand den Katholske och Isabella af Castilien å ena sidan samt Ferdinand I af Napel å andra sidan, om 2ne deras barns äktenskapliga förening, hvilken alldrig gick i fullbordan.

Originalbref af Kejsar Carl V den 10 Maj 1535 till Executorerne af

Hertiginnans af Mailand Testamente. Afskrifter af några dylika intatir och handlingar. Bref från diverse personer till Drottning Bona Sforza i Polen m. fl. handl.

3. Bref och handlingar rörande Polska Konungahusets förhållanden och affairer i Italien. II.

Bref från Italien till Kon: Sigismund II August och Cancelleren Fransiscus Crozinsky m. fl. handlingar.

4. Handlingar rörande Polen och Preussen 1284–1587.

Afskrift af staden Braunsbergs Privilegier gifna 1284 af Biskop Henrik af Varmien. D. D. 1398.

5. Handlingar rörande Polen och Preussen 1587–1632.

Originalbref af Borgmästare och Råd i Danzig. Registratur af 1621 öfver förhandlingar emellan Konungen af Polen och Churfursten af Brandenburg såsom Hertig i Preussen etc. etc. etc.

6. Handlingar rörande Kyrkliga förhallanden i Polen och Preussen 1570–1655.

Handl. rörande Prins Carl Ferdinands val till Biskop af Plozk; Italienska bref till Cardinal Biskopen öfver Varmien eller Ermland fr. 1570 talet; Förteckning öfver Amten i Biskopsdömet Ermland; Bref till Erkebiskopen af Gnesnen Laurent: Gembickes och Canonicus Math: Jagodowiez m. m. m.

7. Polens förhandlingar med Schlesien, Böhmen, Ungern, Siebenbürgen, Turkiet, Ryssland och Curland.

Originalbref af Hertig Carl III af Oels och Münsterberg, och Schlesiska Ständerna till K. Sigismund III, Laurentius Gembicki och Polska Ständerna; Handl. rörande Pacificationen i Prag 1570; Böhmiska,

Mähriska och Schlesiska m. fl. Ständers skrifvelser till Polska Ständerne 1619; Erkebiskopen Johannes i Prag skrifvelse 1620 till Polska Presterskapet.

Kejsar Matthias (6 st.) Kejsar Ferdinand II:s (2 st.) och Ferdinand III:s (1.) samt Grefve Wilhelm Slavatas originalbref till K. Sigismund III, K. Wladislaw IV, Prins Carl Ferdinand och Erkebisk. Laur. Gembicki samt Polska Ständerna. Originalbref af Johannes Zapolya, Konung af Ungern, dat: Buda 1527, till Albert Gasztold, Lithauisk Canceller; Fullmakt af hans Gemål Drottn: Isabella af Ungern, dat: Weisenburg 1549; Testamente af deras son, Johannes II Sigismund, Furste af Siebenburgen, dat. Weissenburg 1567, latinsk öfversättning af det ungerska originalet, erkänd med egenhändig påskrift af hans Morbroder Konung Stephan Bathori 1571. m. fl. handl. rörl. Ungern och Siebenburgen. Beskrifning (på tyska) öfver en resa från Grätz till Siebenburgen med Erkehertiginnan Maria Christina af Österrike, då hon trädde i äktenskap med Furst Sigismund Bathori af Siebenburgen 1595. (en brorson till Kon. Stephan i Polen). 48 fol. bl. — — etc. etc. etc.

8. Bref af och till Konung Sigismund III.

Originalbref på pergament af Sigismund III till Påfven Clemens VIII, recommendation för Laurentius Gambicki 1593. och 17 andra originalskrifvelser af Kon. Sigismund.

Till Sigismund III bref från systern Prinsessan Anna (1) från Kejsar Rudolph (1) från Kejsar Mathias (2) från Kejsar Ferdinand II (2, det ena brefvet), från Erkehertig Carl, Biskop af Breslau, Churfurstar af Brandenburg, Furstar af Moldau och Walachiet, Hertigar af Pom

mern och af Curland, samt af Pfaltzgrefven Fredrik, sedermera Konung af Böhmen. m. fl. fl.

Cancelleren Johannes Zamoiskys bref till Kon: Sigismund och dess Secreterare 1592–1598.

Diverse personers bref till K. Sigismund, deribland Cardinal Furst Radzivil.

9. Bref till Drottning Constantia af Polen och hennes Kammarfröken Ursula Meierin.

Bref till Dr: Constantia från hennes Styfson Konung Wladislaw IV Sigismund (1.) hennes bror Kejsar Ferdinand II (6 st.), hennes bror Ärkehertig Leopold i Tyrolen (1.) hennes bror Ärkehertig Carl, Biskop i Breslau (1.) hennes syster Maria Magdalena (1.) Hertigen af Baiern Wilhelm V (8 st.) och hans söner Churfurst Maximilian I. (2) och Hertigarne Ferdinand. (1) och Albrecht (1) m. fl. –

Bref till Fröken Meierin från Kejsar Ferdinand II. (5 st.) Ärkehertig Carl, Bisk. af Breslau (6) Kon: Wladislaw IV Sigismund, Princessan Anna, Konungens dotter af Sverige, Hertig Wilhelm V af Baiern och Churfurst Maximilian I af Baiern m. fl. fl. –

10. Kon: Sigismund III:s och hans gemålers Hofhållning, Inventarier och Räkenskaper.

Inventarium öfver Silfver 1611; öfver Drottning Annas kläder 1597, öfver Konungens Clenodier och kläder 1595. m. m. Räkningar och Qvittenser – Konungens Utgifter 1626–1629.

11. Handlingar rörande Polen under Konung Sigismund III:s Regering 1587–1632.

Bref till Cancelleren Johannes Zamoisky, samt till Konungens [illegible]

creteran Wolfgang von der Olschnitz. Handl. rör. Finanserna m. fl. Polska Riksdags förhandlingar (på Slätten Kokoss) 1606 m. m. och diverse handlingar.

12, 13. D:o D:o D:o D:o —

Diverse Handlingar

14. Originalbref till Erkebiskopen och Cancellern Laurentius Gembicki från Kon: Sigismund III. 1602–1624 (för alla åren 185 st.)

15. Kejserliga, Kongliga och Furstliga Personers bref till Laurentius Gembicki samt hans Conceptor till diverse bref och Skrifvelser.

" Bref från Wladislaw IV som Arthrins (14 st.), Drottning Constantia (18 st.) Princessan Anna Johansdotter af Sverige (12 st.) Kejsar Mathias (1.), Kejsar Ferdinand II. (1), Erkehertig Carl (4.), Wirtenburgska, Curländska och Siebenburgska Furstehusen. m. fl. (se ytterligare band 7: Polens förhandlingar med Böhmen etc.).

Bref till Executorerna af Erkebiskop Laurentius Gembicki Testamente i 1624, från Dr. Constantia m. fl.

Concepter och Conceptböcker.

16, 17, 18. Bref till Erkebiskopen och Cancellern Laurentius Gembicki från åtskillige personer. I. II. III.

Bref från Cancellern Johannes Zamoisky 1596–1603. (9 st.); Cardinal Radziwil (1) m. fl. af denna slägt; Leo Sapieha; Albert Baranowsky, Erkebiskop af Gnesnen; Petrus Tylicki, Biskop af Crakow; Simon Rudnicki, Biskop af Ermland; Andreas Opalinsky Biskop af Posen; Andreas Lipsky, Biskop af Luus; Martinius Szyszkowski; Biskop

af Crakow; Johannes Madalinsky; Nicolaus Zebrzydowski; Palatinus i Crakow; Stanislaus Zolkiewski; Palatinus i Kiow. (ganska många af hvar och en) m. fl. -saken bundt o: kyrkliga förhållanden i Polen.

19. Bref till densamme från Jakob Zadzik, Biskop af Culm och "Secretarius Regni Major." -

20. Brefwexling emellan Medlemmar af Slägten Gembicki.

Från Petrus, Andreas, Stephan och Nicolaus Gembicki till Laurentius

Från Laurentius, Petrus, Andreas, Stephan, Christopher och Alexander Gembecki till Johannes

Till Andreas Gembicki från Laurentius.

Till Petrus, Andreas och Stephan Gembicki från åtskillige personer: (1 från Wladislaw IV och 1 fr. Georg Wilhelm af Brandenburg till Petrus Gembicki)

21. Bref till Biskopen af Culm Johannes Gembicki.

Från K. Sigismund III. (1) Kon. Wladislaw IV (1) Janusius Radziwil; Georgius. Dux in Ossolin Wladislaw, Dux i Ostrogny; Johannes Wezyk, Erkebiskop af Gnesnen; Mathias Lubiensky, Erkebiskop af Gnesnen; Jakob Zadzik, Biskop af Culm; Casimir Lopapicka m. fl. st.

22. Originalbref, Förteckningar och andra handlingar rörande Polen, under Wladislaw IV:s och Johan Casimirs regeringstider 1632-1668.

1. Originalbref af Wladislaw (4:). Bref till hans Drottning. Original-Förteckning öfver de Smycken (207 st.) som Wladislaw

IV Testamenterat till sin gemål; Diverse bref och handl. från hans regeringstid 1632-48.

2. Preussen efter 1632.

3. Originalbref från och till samt handl. rörande Prins Carl Ferdinand af Polen, Biskop af Breslau 1625-+1655.

4. Diverse bref och handl. från Johan Casimirs regeringstid 1648-1668.

23. Handlingar rörf. Polen, utan datum och diverse, samt från 1659 till 1683.

Förteckning öfver Senatorer; Fragmenta Postharum de Germanico bello et reliquis eodem tempore gestis. 1626-1634.; Series Conventuum dictorum Rokoss in regno Poloniæ celebratorum a foelici ejusdem Regni inchoationem; Tidningar, Tal och underrättelser från Polen, meddelade Magnus Gabriel De la Gardie af De Lubrenitz från Hamburg 1666-1672.; Polskt Riksdags Diarium (på latin) från den 24 Januari till den 1 April 1683; Diverse handlingar rörf. Polen; Defecta uppsatser.

1830. 8 Września.

Anastazy Kaczyński

o materyałach archiwalnych w Kopenhadze. —

Polskie papiery.

1. Akta oryginalne tyczące się skargi opata i mnichów w klasztorze Paradisus naprzeciw Szwedzkiemu kapitanowi J. G. Schmidt dla zabicia jednego mnicha i więcej innych zakonników 1641.
2. Akta tyczące się zatrzymania na Polaku Zamiłowskiego 1645.
   Akta tycz. się polskiej pretensyi względem okrętów Skoyle, Schilano i Rüiemwalde 1646.
3. Dokum. tyczące się przejazdu posłów polskich przez Pomorze 1646.
4. 5. Literae Ragotzii Transylvaniae principis ad regem Vladislaum, cum hujus responso de arce Pucinae et Inclecin adjacentibus oppidis 1645. —
6. Epistola Statuum Belgicorum ad Regem Poloniae d. 5 Decemb. 1646.
7. Akta tycz. się wprowadzenia kilku Polaków koło Deniser i pojmania Koporskiego 1647.
8. Akta tyczące się zeznania po Warcie 1648. 1649.
9. Memoriale in causa omnium sine discrimine de christianae religionis professione ab ecclesia catholico-romana dissidentium

sine dato post 1647 et verisimiliter quoque 1648.
10. 38 ko wiekszej części oryginalny listów króla pols. Jana Kazimierza do króla Danii Fryderyka III i innych z lat 1648 i 1667
11. Akta tycza co do zapisywania ziemi P. Jus Kanonika Woitowicza w Oliwie 1653.
12. Confoederatio et nexus generalis tam exercitus quam incolarum Reipubl. Polonicae in hoc calamitoso ejusdem statu unanimiter facta in Tyszowice mens (?) 1655 additis iisce formulis a) juramentum illustrissimorum militiae Ducum b) juramentum magnificorum dominorum Commissariorum.
13. Protestacya Jezuitów krakowskich wnesiona ich przez Gdańszczan w Gdańsku spalonego kościoła 1655. z nieszczęśliwej pocztowej kancellaryi gdańskiej.
14. Pacta inter Ducem Moscovorum et Nobilitatem Polonicam quae ipsius partibus adhaesit D. D. 6 Decembr. 1655.
15. Regia Suecica declaratio eorum quae Comes Wittenbergius cum Palatinatibus Posnaniensi et Calisiensi pactus 1655
16. Pactum Gabrielis de Gardie cum Gabriele de ... Rigae 1655

17. Receptici Suecici, Oxcenstierne Pactum cum urbe Elbiągensi Die 12 Decemb. 1655.
18. Litterae Johannis Casimiri ad Dantiscanos (Gedanenses) de 9 Januarii 1656.
19. Caroli Gustavi litterae ad Palatinum Cracoviensem [illegible] Poloniae Cracoviae 15 Apr. 1656.
20. Conditiones deditionis urbis Varsoviae Die 1 Julii 1656.
21. Copiae variarum epistolarum ad historiam belli Suecici in Polonia et Borussia pertinentium 165[illegible]
22. Proclamatio Georgii Racoczy Principis Transylvaniae ad Polonos D. 31 Decemb. 1656.
23. Litterae ejusdem ad regem Poloniae e castris Czesinow Die 23 Martii 1657.
24. Copia confoederationis Dano-Poloniae de 16, 28 Julii 1657 collatae cum originale
25. a Krola Jana Kazimierza
b. Rady i Stanow Panstwa polskie ratyfikacye Legoi krolewskie 6 Sept. 1657.
26. Krola Jana Kazim. List do Krola Fryder III w ktorym sie uskarza na intrygi Szwecyi. Krakow w Sierpniu 1657.
27 Dwa listy krolowej Ludwiki Maryi 1657. 1660. —

28. Jana Kazim. proklamacya na Sejm. d. 20 Marca 1658.
29. a. Caroli Gustavi salvus conductus pro legatis Regis Poloniae b.c. alii pro legatis Imperatoris et Marchionis Brandeburgici. Vismariae d. 29 Julii 1658.
30. Johannis Casimiri annuntia data civitati Thorunensi in castris ad Thorunium d. 23 Decemb. 1658.
31. Cunctae transactiones inter Sueciae et Pol. Deputatos ratione deditionis urbis Thorunensis conclusa castris ad Thorunium de eod. dato.
32. Kilka dokum. tyczące się kontraktacyi w Elblągu i Toruniu 1658/9.
33. Negotiatio pacis et status causae inter Suecos et Polonos de regni Sueciae iure a Sigismundi III temporibus etc. sine dato ut videtur 1658. 1659.
34. Salvus conductus Joannis Casimiri pro legatis Suecicis. Thorunii 18 Jan. 1659.
35. 4 listy króla Jana Kazimierza do Liwskiego [?] tyczące się confer. N 10. i 33.

36 Wilda Jakuum. rocpeyacy i za- warcia pokoju w Oliwie kyrzyzaya Conf N 35.
37 Joh. Casimiri salvus conductus Doktor Joanni Meller civi Thorunensis Gedani, 18 Martii 1660
38. Ejusdem proclamatio ad Polonos de pace cum Suecis inita Varsoviae mense Julio 1660.
39. Sermo regis Poloniae ad regni ordines habitus Varsoviae 4 Julii 1661.
40 Litterae Primatis regni Pol. ad Succamerarium Calisiensem. (De electione Principis Condei) sine dato adnotato.
41 Vindiciae militares adversus calumnias et convicia anonymi scriptoris N.N. ad M.M.
42. Responsum a Domino N.N. ad literas datas a Dno M.M.
43 Sententia exercitus nostri finalis.
44 Nowe przymierze zwiezuiaiące osob ktore wszystkim Senatorom i szlachcie we Lwowie d. 23 Decemb 1662 podane było.
45 Johannis Casimiri Litterae ad Benedictum comitem de Oxenstierna 2 Aug. 1664.
46 Dwa listy miasta Torunia do Krola Dunsk. 1665. —

47. Kopie kilku aktów, dokumentów i pism urzędowych dotyczących się abdykacyi Jana Kazimierza a obrania Michała 1656–1669

48. Nomina et tituli Commissariorum Suecicorum et Polonicorum (ad pacem faciendam deputatorum. sine data.

49. Litterae Legati Poloniae ad sacram caesaream Majestatem (sine dat.)

50. Litterae Johannis Casimiri ad Fridericum Guilielmum Marchionem Brandenburgensem

51. a) Diploma revocate a Republica S. R. in comitiis Varsaviensibus datum 10 Sept. 1668.
b) Assecuratio domus a S. M. tur ca provision.

52. Facinetto deklar. Polskiej liprola jego zrzeczenia się tronu tycząca się

53. Expeditio Triumvirorum pro comitiis regni generalibus indicendis. Wypisy wielu dy-stryktów i uniwersałów (bez daty)

O. 5 Lubo wiele rzeczy jeszcze się nie spisało się, wypisujemy mniej ważniejszych i ...

Rządom kraju z całem życiem powszechnie ani bym potrzebował się kłaść z zakłócałbym przed moim Rządem krajowym, jednak nie narzekałbym tego w Warszawie, gdzie niechętny zbadał uważnie plotki, które mi miałyby innego skutku, tylko że odwlekałyby mi drogę na-dotrzymywania dalej tego ży-czeniom. Celem moim nie jest przychlebić się en tiers et au quart. Lecz służyć Wam, i przyłożyć się do wznowienia lub odświeżenia pamiątek, które Naród nasz interesują.

A. R.

